

OSAKASSOPIMUKSET PIENISSÄ JA KESKISUURISSA OSAKEYHTIÖISSÄ

Laura Asp

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012
Liiketalouden koulutusohjelma
Oikeudellinen asiantuntijuuden
suuntautumisvaihtoehto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Oikeudellinen asiantuntijuus

LAURA ASP:

Osakassopimukset pienissä ja keskisuurissa osakeyhtiöissä

Opinnäytetyö 69 sivua, josta liitteitä 20 sivua
Toukokuu 2012

Osakassopimus on osakkeenomistajien välinen sopimus yhtiön hallinnosta sekä osakkaiden välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Osakassopimuksesta ei säädetä erikseen missään laissa, joten sen tulkintaan sovelletaan yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita. Osakeyhtiölain säännöksillä on myös suuri vaikutus osakassopimuksen tekemiseen.

Työ on toiminnallinen opinnäytetyö. Tutkimus on laadullinen ja se yhdistelee lainoppia sekä empiiristä tutkimusta. Sen tavoitteena on osakassopimukseen liittyvän tiedon yhteen kerääminen ja mallisopimuksen laatiminen tyypillisiin pienten ja keskisuurten yritysten osakkaiden tarpeisiin.

Tämän työn tuloksena on syntynyt mallisopimus, jota voi hyödyntää pohjana pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakkaiden välisiin osakassopimuksiin. Mallisopimus on todellisuudessa laadittu keskisuuren metallipajayhtiön osakkaiden tarpeiden mukaisesti. Sopimuksen tekemistä varten on haastateltu useita osakassopimusten kanssa työskenteleviä lakimiehiä ja näiden haastattelujen pohjalta on pyritty hahmottamaan, mitä kohtia osakassopimukseen yleensä kannattaa sisällyttää. Samalla on pyritty luomaan kuvaa siitä, millaisia tarpeita ja toivomuksia osakkailla itsellään useimmiten on osakassopimusta tehtäessä.

Osakassopimusta tehtäessä olisi tärkeä huomioida osakkaiden tarpeet ja omistajastrategia. Omistajastrategia selviää yleensä tarkastelemalla yhtiön liiketoiminnan tavoitteita ja osakkaiden asemaa yhtiössä. Tavallisesti osakassopimuksella sovitaan yhtiön omistukseen, rahoitukseen, päätöksentekoon ja taloudellisiin etuihin liittyvistä asioista. Ehtoja muotoiltaessa on erittäin tärkeää, että kaikki osapuolet ymmärtävät, mitä niillä tarkoitetaan ja että ne ovat ymmärretty samalla tavalla.

Vaikka työn liitteenä oleva mallisopimus ei ole kaiken kattava, saa siitä hyvän pohjan tärkeimpien sovittavien asioiden miettimiseen. Näiden lisäksi työssä on esitelty joitakin muita osakassopimuksella sovittavia asioita sekä vaihtoehtoisia tapoja sopia jostakin asiasta. Työn tärkeimpiä tarkoituksia on saada yhtiökumppanit ymmärtämään osakassopimuksen merkitys.

Asiasanat: osakassopimus, osakeyhtiö, omistajuus, rahoitus, osakkeiden luovutus

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Option of Legal Expertise

LAURA ASP:
Partnership Agreement in Small and Medium-Sized Enterprises

Bachelor's thesis 69 pages, appendices 20 pages
May 2012

Partnership agreement is an agreement which is made between company's shareholders. There are typically terms considering company's governance in addition to the shareholders' rights and obligations. Partnership agreement is not regulated by the Finnish Law so it is normally construed pursuant to general principals of contract law. There are some peremptory provisions in The Companies Act, which must be taken into consideration while writing the agreement.

Study is functional thesis. The survey is qualitative and it combines law and empiric. Its goal is to round up information on partnership agreements and to form a contract sample which can be used in typical small and medium-sized enterprises.

As a result of this study, a sample agreement was created, which can be the basis for small and medium-sized companies' partnership agreement. The agreement attached is made for a medium-sized foundry. For the agreement many experts who work with partnership agreements were interviewed. On the basis of the interviews important factors when writing the agreement were tried to take into consideration and also what kind of expectations shareholders have concerning the agreement.

It's important to take shareholders' needs and the company's ownership strategy in consideration when making the contract. The ownership strategy can be clarified by reviewing the business goals and the partners' interests. Normally, shareholders agree on terms concerning ownership, financing, decision making and financial benefits. When forming the terms it is very important to make sure that the partners understand the terms in the same way.

Because there are multiple reasons to make an agreement, it is practically impossible to make one standardised contract, which can be used in all situations. The sample attached to the study is one way to form the terms. However, it can be used in typical situations by changing some details. In addition to the terms written to the sample agreement, some other terms and optional ways to form some terms are presented. One of the most important goals of the study, however, was to explain the meaning of partnership agreement.

Key words: partnership agreement, Limited Liability Company, ownership, financing, share disposition

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	6
2	PERUSPERIAATTEITA.....	8
2.1	Yleistä osakassopimuksista	8
2.2	Osakassopimuksen tarkoitus	9
2.3	Lainsäädäntö.....	10
2.3.1	Sopimusoikeudelliset periaatteet.....	10
2.3.2	Osakeyhtiölain yleiset periaatteet	11
2.3.3	Muu lainsäädäntö	13
2.4	Suhde yhtiöjärjestykseen	15
3	SOPIMUKSEN TAUSTA	17
3.1	Pienten ja keskisuurten yhtiöiden toiminnan ja rakenteen kuvaus.....	17
3.2	Osakassopimuksen merkitys osakkaille	17
4	SOPIMUKSEN SISÄLTÖ	19
4.1	Sopimusjohdanto	19
4.1.1	Osapuolet	19
4.1.2	Määritelmät	20
4.1.3	Sopimuksen tausta ja tarkoitus.....	21
4.1.4	Yhtiön toiminta ja tavoitteet	22
4.2	Yhtiön omistus	22
4.2.1	Yleistä osakkeiden myynnistä ja luovutuksesta.....	23
4.2.2	Etuosto-oikeus.....	24
4.2.3	Myötämyyntioikeus ja – velvollisuus	26
4.2.4	Panttauskielto	28
4.3	Yhtiön rahoitus ja varojen käyttö	28
4.4	Päätöksenteko	29
4.4.1	Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja	30
4.4.2	Päätöksenteko yhtiökokouksessa ja hallituksen kokouksessa	32
4.4.3	Erimielisyyksien ratkaiseminen	34
4.5	Taloudelliset edut	35
4.6	Työntekovelvoite.....	36
4.7	Muut oikeudet ja velvollisuudet	38
4.7.1	Huolellisuusvelvoite.....	38

4.7.2	Tiedonsaantioikeudet	39
4.7.3	Immateriaalioikeudet.....	40
4.7.4	Muut henkilökohtaiset velvoitteet.....	40
4.8	Seuraamukset sopimusrikkomuksista.....	42
4.9	Muut ehdot	44
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	47
	LÄHTEET.....	49
	LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Vain harva suomalainen osakkeenomistaja on osakassopimuksen osapuoli, vaikka maamme on täynnä osakeyhtiöitä, joiden omistus on useamman kuin yhden osakkaan harteilla. Tämän työn tavoitteena on yhdistää osakassopimukseen liittyvää tietoa ja käytäntöä sellaiseksi kokonaisuudeksi, josta pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakkaat saavat riittävästi tietoa osakassopimuksen tekemistä varten. Tarvetta tällaiselle työlle on, koska osakassopimuksista on saatavilla vain vähän tietoa. Lainsäädännössä ei suoraan säännellä osakassopimuksista ja kirjallisuutta (tai aikaisempaa tutkimusta) aiheesta on hyvin vähän.

Osakeyhtiölaki (21.7.2006/624) sääntelee osakeyhtiön toimintaa ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia suhteessa yhtiöön. Sen sijaan se ei ota kantaa osakkaiden keskinäisiin suhteisiin, joten tarvetta näiden selkiyttämiseen usein on. Lisäksi tietoisuus osakassopimuksista on viime vuosina lisääntynyt ja samalla osakassopimusten tekeminen on yleistynyt. Yksi syy osakassopimusten yleistymiselle lienee myös se, että yritysmaailma on muuttunut monimutkaisemmaksi ja riitahalukkuus on lisääntynyt.

Työn tavoitteena on pyrkiä selvittämään osakkaille tai osakkaaksi ryhtyville osakassopimuksen merkitys. Työssä pyritään selventämään keskeisimpiä sopimusehtoja ja koamaan sellainen mallisopimus, jota voi käyttää pohjana pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakassopimukseen. Työtä varten on haastateltu useita alan asiantuntijoita ja heidän vastaustensa perusteella on koottu sopimusmalli, jota muokkaamalla osakkaat voivat, asiantuntijan avustuksella, luoda omiin tarkoituksiinsa sopivan kokonaisuuden.

Koska tässä työssä tarkastellaan osakassopimuksia pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden näkökulmasta, on tarkastelun ulkopuolelle jätetty kaikki suuriin ja julkisiin osakeyhtiöihin liittyvät seikat. Esimerkiksi kilpailuoikeus ja arvopaperilainsäädäntö eivät merkittävästi koske pienempiä, ei-julkisia osakeyhtiöitä, joten ne on jätetty kokonaan tarkemman tarkastelun ulkopuolelle. Osakassopimukseen välillisesti liittyvästä lainsäädännöstä tärkeimmät ovat osakeyhtiölaki ja laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista. Näiden lisäksi osakassopimuksia tehtäessä on hyvä huomioida myös muuta lainsäädäntöä, kuten työlainsäädäntö, maksukyvyttömyysoikeus, verolainsäädäntö, kilpailuoi-

keus sekä arvopapereita koskeva lainsäädäntö. Näillä on merkitystä vain tietynlaisissa sopimuksissa, joten ne käsitellään ”peruslakeja” suppeammin.

Koska lähdekirjallisuutta tästä aiheesta on melko vähän, perustuu työ hyvin suurelta osin asiantuntijoiden haastatteluihin. Niiden lisäksi on otettu huomioon osakassopimukseen välillisesti liittyvä lainsäädäntö ja muutama keskeinen osakassopimuksia ja osakeyhtiöitä käsittelevä kirja. Aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä on paljon, mutta tässä on pyritty käsittelemään vain keskeisintä lainsäädäntöä pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden näkökulmasta.

Työn alussa esitellään lyhyesti osakassopimukseen läheisesti liittyvää lainsäädäntöä sekä muita keskeisiä periaatteita. Toinen kappale käsittelee sopimuksen taustalla vaikuttavia tekijöitä, kuten omistajatahtoa ja – strategiaa, sekä varsinaisen mallisopimuksen taustalla olevaa yhtiötä. Sopimusmalli on pyritty rakentamaan pienille ja keskisuurille osakeyhtiöille sopivaksi. Tästä syystä myös pienten ja keskisuurten yhtiöiden rakennetta ja taustaa on selvitetty lyhyesti kappaleessa 2. Työn lopuksi esitellään mallisopimuksen ehdot ja pyritään valottamaan sitä, miksi juuri kyseiset seikat on otettu osaksi sopimusta. Lopussa selitetään vaikeampien sopimusehtojen sisällön merkitystä.

2 PERUSPERIAATTEITA

2.1 Yleistä osakassopimuksista

Osakassopimus on osakkeenomistajien välinen sopimus yhtiön hallinnosta ja asioiden hoitamisesta. Se sääntelee osakkeenomistajien keskinäisiä suhteita sekä heidän oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan yhtiössä. Osakassopimuksille ei voida määrittää vain yhtä käyttötarkoitusta, sillä sen sisältö vaihtelee sopimuksen tarkoituksesta riippuen.¹ Osapuolten intressissä voi olla esimerkiksi yhtiön osakkeenomistajien keskinäisistä suhteista, yhtiöön sijoittavan ulkopuolisen rahoittajan asemasta tai yhtiön toimintalinjoista ja päätöksenteosta sopiminen. Tässä työssä keskitytään pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakassopimuksiin ja erityisesti rahoitukseen, omistukseen, osakkeiden luovutukseen ja päätöksentekoon liittyviin sopimusehtoihin.

Osakassopimus mielletään usein konkreettiseksi kirjalliseksi sopimukseksi, mutta tosiasiassa se voi syntyä myös suullisena sopimuksena tai jopa konkludenttisesti, osapuolien käyttäytymisen perusteella². Tällaiset suulliset tai hiljaiset sopimukset osakassopimuksina ovat kuitenkin harvinaisia, eikä osakassopimuksia suositellakaan jätettäväksi niiden varaan. Osakassopimuksissa on hyvin usein ongelmana se, että osapuolet ymmärtävät ehdot eri tavalla. Hiljaisissa ja suullisissa sopimuksissa riski väärin tai erilailta ymmärtämisestä kasvaa.

Osapuolina osakassopimuksissa voivat olla joko kaikki yhtiön osakkaat tai vain osanäistä. Sopimuksen osapuolena voi olla myös yhtiöön nähden ulkopuolinen taho (esimerkiksi osakkeenomistajana olevan yhtiön omistaja), velkoja tai optio-oikeuden (tai muun erityisen oikeuden) haltija. Joissain tapauksissa osakassopimuksia tehdään useampia eri käyttötarkoituksiin; enemmistöosakkaiden väliset intressit voivat poiketa merkittävästikin vähemmistöosakkaiden välisistä intresseistä.³

Osakassopimuksista ei erityisesti säädellä missään laissa, joten niihin sovelletaan yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita sekä niihin liittyviä lakeja. Kuitenkin osakeyhtiölaki

---

¹ Alho, Mattila, Rönkkö & Ståhlberg (2009), 15

² Hannula & Kari (2007), 13-17

³ Alho, ym. (2007), 16

asettaa tiettyjä rajoja sille, mistä voidaan sopia. Näin ollen tässä yhteydessä usein tarkastellaan lakia varallisuusosoikeudellisista oikeustoimista (13.6.1929/228) sekä osakeyhtiölakia (21.7.2006/624).

2.2 Osakassopimuksen tarkoitus

Osakassopimuksen tekeminen ei ole välttämätöntä, sillä osakeyhtiölaki suojelee osakkaita kohtuullisesti. Useimmiten osakassopimus tehdään, koska halutaan rajoittaa osakkaan oikeuksia siitä, mitä ne laajimmillaan voivat olla, mutta kuten aikaisemminkin on mainittu, sopimuksen käyttötarkoitus vaihtelee usein eikä tätäkään määritelmää voida pitää selkeänä sääntönä.

Koska osakassopimuksella pyritään sääntelemään yhtiöön liittyviä asioita, jotka hyvin usein voivat tulla kirjatuksi myös yhtiöjärjestykseen, tulee mietittäväksi miksi osakassopimus on parempi vaihtoehto kuin yhtiöjärjestys. Eräänä etuna voidaan mainita, että osakassopimus on joustavampi kuin yhtiöjärjestys. Sopimusvapaus on laajempi osakassopimuksissa kuin yhtiöjärjestyksessä. Osakassopimuksen voimaantulo tai voimassaolo ei ole sidottu yhtiön rekisteröintiin (tai yhtiöjärjestyksen muutoksen rekisteröintiin).⁴ Tärkeänä syynä voidaan pitää myös sitä, että osakassopimus ei ole (joitain poikkeuksia lukuun ottamatta) julkinen asiakirja, kun taas yhtiöjärjestys on⁵. Ehdoton luottamuksellisuus edellyttää kuitenkin, että salassapidosta on sovittu osakassopimuksessa.

Osakassopimuksen edut yhtiöjärjestykseen nähden eivät aina ole yksiselitteistä. Yhtiöjärjestys on yhtiöoikeudellisesti sitovampi kuin osakassopimus. Esimerkiksi yhtiökokouksen päätöstä ei voida moittia vain sillä perustella, että se on osakassopimuksen vastainen.⁶ Osakassopimus ei sido yhtiötä, eikä sitä tarvitse huomioida yhtiön toiminnassa vain siksi, että sen osapuolet ovat yhtiön osakkaita. Poikkeuksena tilanne, jossa yhtiö on otettu sopimuksen osapuoleksi.⁷

---

⁴ Hannula & Kari (2007), 13-17

⁵ Alho, ym. (2009), 20

⁶ Ks. I-SHO 25.3.1994 S 93/406 ja HeHO 5.5.1971 V1968/546, esim. Hannula & Kari (2007), 15

⁷ Ks. KKO 1994:95

Osakassopimuksen huonoksi puoleksi voidaan laskea myös se, että uudet osakkaat eivät tule automaattisesti osakassopimuksen osapuoliksi. Tosin osakassopimukseen usein sisällytetään lunastus- tai suostumuslauseke, jolla voidaan vaikeuttaa osakkeiden siirtymistä tahoille, jotka eivät ole tai halua olla sopimuksen osapuolena. (Ks. kohta 4.2).

2.3 Lainsäädäntö

2.3.1 Sopimusoikeudelliset periaatteet

Keskeisimmät, osakassopimukseen liittyvät sopimusoikeudelliset periaatteet liittyvät sopimuksen tulkintaan, erityisesti pätemättömiin ehtoihin ja toisaalta sopimusvapauteen. Oikeustoimilaki⁸ sääntelee kaikkea varallisuus oikeudellista toimintaa, näin ollen myös osakassopimuksia. Tärkeimpiä osakassopimusten tulkintaan vaikuttavia seikkoja on esitelty tässä kappaleessa.

Pätemättömyysperusteet jaetaan monessakin suhteessa kahdenlaisiin perusteisiin. Ensimmäinen jako tehdään perusteen seurausten mukaan. Tällöin pätemättömyysperusteet jaetaan lopulliseen ja korjauskelpoiseen pätemättömyyteen. Lopullisesti pätemättömyyttä sopimusta ei voida korjata jälkikäteen, vaan on tehtävä uusi sopimus. Lopullisen pätemättömyyden voi aiheuttaa esimerkiksi ehdon tai ehtojen lainvastaisuus. Korjauskelpoinen pätemättömyys voidaan korjata, jos sopimuksen osapuoli hyväksyy pätemättömyyden rasittaman sopimuksen, jolloin sopimus jää voimaan sovitun sisältöisenä. Korjauskelpoisen pätemättömyyden aiheuttaa osa oikeustoimilain 3 luvussa säännellyistä pätemättömyysperusteista.

Pätemättömyysperusteet jaetaan toisaalta myös heikkoihin ja vahvoihin perusteisiin. Heikkoja pätemättömyysperusteita ovat sellaiset, joihin ei voi vedota vilpittömässä mielessä toiminutta sopimuskumppania vastaan. Vahvaa pätemättömyysperustetta käytetään terminä silloin, kun vilpittömän mielen ei anna suojaa sopimusta rikkonutta osapuolta kohtaan.⁹ Jos henkilö on toiminut sopimuksen vastaisesti tietämättömyyttään, voi hän

---

⁸ Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista (13.6.1929/228), jatkossa oikeustoimilaki

⁹ Saarnilehto & Annola (2011)

vedota vilpittömyyteen. Vetoamus ei kuitenkaan ole kaikkien ehtojen osalta pätevä (vahvat pätemättömyysperusteet).

Oikeustoimilaki sisältää kohtuullistamissäännöksen, jonka mukaan kohtuutonta ehtoa voidaan joko sovitella tai se voidaan jättää kokonaan huomiotta.¹⁰ Kohtuullistamissäännös tulee sovellettavaksi esimerkiksi silloin, jos olosuhteet ovat muuttuneet merkittävästi alkuperäisistä, sopimuksen allekirjoittamishetkellä vallinneista, olosuhteista. Kohtuullistaminen voi tulla kyseeseen myös silloin, kun sopimusta rasittaa jokin korjauskelpoinen pätemättömyysperuste.

Osakassopimuksen pätemättömyyden voi aiheuttaa myös osapuolen oikeustoimikelvottomuus (tai rajoitettu oikeustoimikelpoisuus).¹¹ Olennaisin oikeustoimikelpoisuuden rajoitus osakassopimusten näkökulmasta on liiketoimintakielto. Liiketoimintakieltoon tuomittu henkilö ei saa tehdä osakeyhtiön perustamissopimusta, toimia hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana eikä hankkia määräysvaltaa (sopimuksen tai välikäden avulla) liiketoimintaa harjoittavassa yhtiössä. Näin ollen liiketoimintakielto voi estää henkilöä olemasta osapuolena osakassopimuksessa, sillä usein se merkitsee sopimista määräysvallan käyttämisestä yhtiössä.

2.3.2 Osakeyhtiölain yleiset periaatteet

Vaikka uusi, vuonna 2006 voimaan tullut osakeyhtiölaki¹² on lisännyt sopimusvapautta edelliseen osakeyhtiölakiin¹³ verrattuna, sisältää se pakottavia säädöksiä muun muassa velkojien suojaan, osakkeenomistajien vähemmistönsuojaan sekä toimiin viranomaisten kanssa liittyen.¹⁴ Pakottavat säädökset rajaavat pois mahdollisuuden sopia toisin. Näitä pakottavia säännöksiä tärkeämpää on kuitenkin osakeyhtiölain yleisten periaatteiden ymmärtäminen. Osakeyhtiölain ensimmäinen luku sisältää yleiset periaatteet, jotka ohjaavat tulkintaa silloin, kun jokin yksittäinen säännös ei sovellu tilanteeseen. Toisaalta jos tilanteeseen on sovellettavissa oleva yksityiskohtainen säännös, helpottavat periaatteet sen tulkintaa.

---

¹⁰ Hemmo (2003), 323

¹¹ Saarnilehto & Annola (2011)

¹² Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624, jatkossa osakeyhtiölaki tai OYL

¹³ Osakeyhtiölaki 29.9.1978/734

¹⁴ Mähönen, Säiläkivi & Villa (2006), 55-57

Tärkeimpinä periaatteina osakassopimuksiin liittyen voidaan pitää osakkeiden luovutettavuutta, yhtiön toiminnan tarkoitusta, enemmistöpäätöksentekoa, osakkeenomistajien yhdenvertaisuutta sekä johdon tehtävää koskevat periaatteet. Osakkeiden luovutettavuutta koskevan periaatteen mukaan osake voidaan rajoituksetta luovuttaa tai hankkia, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty toisin ¹⁵. Yhtiöjärjestyksessä voidaan rajoittaa osakkeiden siirtymistä ainoastaan lunastus- ja suostumuslausekkeilla. Osakassopimuksissa luovutuksen- ja hankkimisen rajoitusehdot ovat erittäin yleisiä ja ovat näin ollen myös keskeisessä asemassa tässä työssä.

Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa omistajilleen, jollei yhtiöjärjestys toisin määrää ¹⁶. Jos osakassopimukseen otetaan määräys muusta tarkoituksesta, tulee se sisällyttää myös yhtiöjärjestykseen, jotta ehdolla olisi yhtiöoikeudellinen vaikutus. Enemmistöperiaatteen mukaan yhtiön päätösvaltaa käyttävät sen osakkaat yhtiökokouksessa ¹⁷. Päätökset tehdään lain mukaan äänten enemmistöllä, jollei muuta ole määrätty (laissa tai yhtiöjärjestyksessä). Jos osakassopimukseen halutaan sisällyttää ehto tiukemmista päätösedellytyksistä, tulee se kirjata myös yhtiöjärjestykseen, jos halutaan, että ehto pätee myös suhteessa kolmansiin. Osakassopimuksen osapuolten välillä ehto sitoo, jos se on tehty oikeustoimilain mukaisesti. (Päätöksenteosta lisää kappaleessa 4.4).

Yhdenvertaisuusperiaate säätelee yhtiön toimintaa voimakkaimmin. Sen mukaan jokainen osake tuottaa samanlaiset oikeudet omistajilleen, jollei toisin ole määrätty. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan yhtiön hallituksella, yhtiökokouksella tai toimitusjohtajalla ei ole oikeutta tehdä toimia, jotka ovat omiaan tuottamaan epäoikeutettua etua itselleen yhtiön tai toisen osakkaan kustannuksella. ¹⁸ Yhdenvertaisuussäädöksistä voidaan kuitenkin poiketa sopimusvapauden nimissä.

Johdon tehtäviä koskeva periaate sisältää sekä lojaliteetti- että huolellisuusveloitteen. Yhtiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua ¹⁹. Periaatteella on erityistä merkitystä silloin, kun pyritään määrittelemään yhtiön johdon vahingonkorvausvelvollisuuden ulottuvuutta. Uuden osakeyhtiölain myötä periaatteen merkitys on koros-

---

¹⁵ OYL 1:4

¹⁶ OYL 1:5

¹⁷ OYL 1:6

¹⁸ OYL 1:7

¹⁹ OYL 1:8

tunut. Nykyisellään yhtiön johdon tulee hankkia päätösten perusteeksi riittävästi taustaineistoa, ja päätösten tulee olla johdonmukaisia (perustua hankittuun aineistoon). Huolellisen toiminnan tulee olla toteennäytettävissä ja tästä syystä tehtyjen päätösten perustelut on dokumentoitava asianmukaisesti.²⁰

2.3.3 Muu lainsäädäntö

Pienemmissä osakeyhtiöissä, osakkaat työskentelevät usein yhtiössä itse. Tällöin esimerkiksi työsuhteita koskevien säännösten merkitys on ilmeinen. Toimitusjohtajana toimiminen on kuitenkin työsuhdelainsäädännön ulkopuolella, joten siihen työsopimuksia koskevia säädöksiä ei sovelleta. Työsopimuslain säännöksiä tarvitaan, kun joku osakkaista (tai kaikki) työskentelevät yhtiössä. Kun työskentelyvelvoitteesta sovitaan, on tärkeä kiinnittää huomiota siihen, etteivät työsopimuslain säännökset ja osakassopimuksen ehdot ole ristiriidassa keskenään. Tässäkin sopimusvapautta rajoittaa oikeustoimilaki. On tärkeää ettei työskentelyvelvoitetta rajata liian tiukasti osakassopimuksessa. Olosuhteet ja tehtävät yhtiössä voivat muuttua paljonkin yhtiön toiminnan myötä ja tästä syystä syntyvä tarve sopimuksen muuttamiseen on turha. Näin ollen on turhaa nimetä tiettyjä henkilöitä hoitamaan tiettyjä tehtäviä. Tarkoituksenmukaista on määritellä työntekovelvoite ja muut siihen liittyvät asiat yleisellä tasolla.

Maksukyvyttömyysoikeus vaikuttaa osakassopimukseen yhtiön näkökulmasta silloin, kun yhtiö ajautuu konkurssiin. Tällöin joudutaan miettimään mihin asti osakassopimus on voimassa ja miten sen ehdot (esim. vaihdannanrajoitukseen, lunastus- ja suostumuslausekkeisiin liittyen) sitovat eri osapuolia. Osakassopimus ei sido yhtiötä, ellei yhtiötä ole otettu sopimuksen osapuoleksi. Näin ollen myöskään konkurssitilanteessa sen ehdot eivät sido yhtiötä. Konkurssipesällä on kuitenkin oikeus sitoutua sopimukseen, joita yhtiöllä on konkurssin alkaessa. Samoin sillä on oikeus purkaa sopimukset, jos niillä on henkilökohtaisesta luonteesta johtuvia (tai muita erityisiä syitä), jonka vuoksi sopimusuhdetta ei voida jatkaa. Sopimus voidaan purkaa myös silloin, jos on perusteita epäillä, ettei konkurssipesä voi täyttää sopimusta.²¹

---

²⁰ HE 109/2005, 41

²¹ HE 26/2003, 53-55

Osakassopimuksissa sovitaan hyvin usein erilaisista osakkeiden luovutuskielloista. Näiden ehtojen tarkoitus on normaalisti säilyttää yhtiön omistus tietyn osakaskunnan piirissä. Osakassopimuksen osapuolena olevan yhtiön asettuessa konkurssiin, luovutusrajotukset eivät päde, sillä konkurssilain mukaan ehto, jolla on rajoitettu velallisen oikeutta luovuttaa irtainta omaisuuttaan, ei sido konkurssipesää (lukuun ottamatta takaisinotto-oikeuteen ja omistuksenpidätykseen liittyviä tilanteita).²² Tällä pykälällä pyritään vaikuttamaan siihen, ettei luovutuksenrajoitusehtoa käytetä siinä tarkoituksessa, että omaisuus jäisi luovutuksensaajaan kohdistuvan pakkotäytäntöönpanon ulkopuolelle.²³ Käytännössä tällä on kuitenkin merkitystä vain sellaisissa tilanteissa, joissa osakassopimuksen osapuolena on kohdeyhtiön osakkeita omistava yhtiö.

Työskentelyvelvoitteesta ja erityisesti siitä palkitsemisesta sovittaessa on hyvä tutkia ehtoja myös verolainsäädännön näkökulmasta. Tästä esimerkkinä voidaan mainita työsuhteeseen perustuva oikeus merkitä yhtiön osakkeita käypää arvoa alempaan hintaan. Jos alennus käyvistä arvosta on yli 10 prosenttia, on etu ansiotuloveron alaista. Jos etuutta tarjotaan vain osalle henkilökunnasta, on erotus aina veronalaista. Myös työsuhteoptioihin perustuva etuus on veronalaista, lunastushinnan ollessa käypää arvoa alempi.²⁴

Työsuhteisiin liittyen, verotuksellisesta näkökulmasta, tulee kiinnittää huomiota myös peiteltyä osingonjakoa koskeviin säännöksiin. Peitelty osingonjako tarkoittaa rahanarvoista etuutta, joka annetaan yhtiön osakkaan (tai hänen omaisen) hyväksi asemansa perusteella olennaisesti poikkeavaan hintaan tai kokonaan vastikkeetta. Myös yhtiön omien osakkeiden hankkimista osinkoverotuksen välttämiseksi voidaan pitää peiteltyinä osingonjakona.²⁵ Vaikka osakkeita ei olisikaan hankittu verotuksen välttämiseksi, voidaan käyvän arvon ylittävän hinnan maksamista pitää peiteltyinä osingonjakona. Usein näin katsotaan tilanteissa, joissa kaikilta osakkailta on lunastettu osakkeita samassa suhteessa, tai jos lunastukselta puuttuu liiketaloudellinen peruste. Jos yhtiö ostaa palveluita osakkeenomistajalta (esim. konsultointipalveluja), voi peiteltyyn osingonjaon tunnusmerkistö täyttyä, jos palvelu on merkittävästi yli- tai alihinnoiteltu.²⁶

---

²² Konkurssilaki (20.2.2004/120) 5:3.3

²³ HE 26/2003, 73

²⁴ Tuloverolaki (20.12.1992/1535) 66.1 §

²⁵ Verotusmenettelylaki (18.12.1995/1558) 29 §

²⁶ Alho ym. (2009), 34-36

2.4 Suhde yhtiöjärjestykseen

Osakassopimus ja yhtiöjärjestys sisältävät usein päällekkäisiä tai ristiriidassa olevia määräyksiä. Näin on, koska osakassopimuksissa sovitaan yleensä sellaisista asioista, jotka voidaan sisällyttää myös yhtiöjärjestykseen.²⁷ Salassa pidettävyyssyistä ehdot kuitenkin sisällytetään usein mieluummin osakassopimukseen kuin yhtiöjärjestykseen. Näin ei kuitenkaan saada aikaan yhtiöoikeudellista vaikutusta. Näistä syistä onkin mielekästä tutkia, mikä on yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen suhde erilaisissa tilanteissa. Keskinäistä vertailua tärkeämpää olisi kuitenkin pyrkiä rakentamaan sellainen kokonaisuus, jossa osakassopimus ja yhtiöjärjestys täydentäisivät toisiaan. Ihannetilanteessa ne eivät aiheuta ristiriitatilanteita tai vaikeuta määräysten tulkintaa. Tästä syystä teoreettinen vertailu on tässä työssä tarkoituksenmukaista.

Yhtiöjärjestykseen on sisällytettävä osakeyhtiölain mukaan kolme asiaa: toiminimi, kotipaikka ja toimiala²⁸. Usein yhtiöjärjestykseen lisätään myös muita kohtia, sillä näin halutaan varmistaa lausekkeiden sitovuus myös suhteessa kolmansiin (osakassopimus sitoo vain osapuoltensa kesken). Yhtiöjärjestykseen kirjaamista vastaan puhuu se, että siihen sisällytetyt määräykset tulevat rekisteröinnin myötä julkisiksi sekä se, että yhtiöjärjestyksen muuttaminen on tarkoin säänneltyä ja näin ollen kankeaa. Osakassopimukseen liittyvänä ongelmana voidaan mainita myös se, että sopimus ei sido yhtiöoikeudellisella tasolla. Tällä tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi yhtiökokouksen päätöstä ei voida moittia pelkästään sillä perusteella, että se on osakassopimuksen vastainen.²⁹ Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että vaikka osakas on sidottu sopimuksella tietynlaiseen toimintaan, se ei välttämättä estä häntä toimimasta sopimuksen vastaisesti yhtiöoikeudellisella tasolla. Sopimuksen rikkomisesta voidaan kuitenkin asettaa sopimuksen mukainen sanktio. Usein sopimukseen sisällytetään myös ns. yleisvelvoite, joka edellyttää osapuollet, heidän edustajansa tai asiamiehensä, äänestämään ja toimimaan yhtiön toimielimissä sen tarkoituksen mukaisesti, jota sopimus edellyttää.

Ristiriitaisia tai päällekkäisiä ehtoja tulkitessa, pääsääntö on, että yhtiöjärjestyksen määräys saa etusijan. Usein osakassopimukseen otetaan määräys, jonka mukaan ristiriitatilanteissa tulee noudattaa osakassopimuksen määräyksiä. Oli ehto sopimuksessa tai ei,

---

²⁷ Helminen (2006), 97-102

²⁸ OYL 2:3

²⁹ Helminen (2006), 97-102. ks. myös KKO 1935 II 606.

sopimusosapuolten välillä osakassopimuksen ehdot tulevat sovellettavaksi ensisijaisesti. Jos ehto on otettu osaksi sopimusta, se tarkoittaa, että osakkaat luopuvat oikeudesta vedota yhtiöjärjestyksen määräyksiin ristiriitatilanteessa. Poikkeustapauksena voidaan mainita tilanne, jossa kaikki yhtiön osakkaat ovat osakassopimuksessa osapuolina. Tällöin yhtiöjärjestyksen vastaisesti tehty päätös (tai muu toimi), voidaan katsoa osakkeenomistajien päätökseksi poiketa yhtiöjärjestyksen määräyksestä.³⁰ Selkeyden vuoksi on kuitenkin todettava, että pääpiirteittäin osapuolten välillä sovelletaan osakassopimuksen ehtoja ja ulkopuolisiin nähden yhtiöjärjestyksen määräyksiä.

---

³⁰ Helminen (2006), 102-104

3 SOPIMUKSEN TAUSTA

3.1 Pienten ja keskisuurten yhtiöiden toiminnan ja rakenteen kuvaus

Pienillä ja keskisuurilla osakeyhtiöillä tarkoitetaan yhtiöitä, joiden palveluksessa on alle 250 työntekijää ja joiden liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Jos yhtiön pääomasta tai äänivallasta yli 25 prosenttia on pk-yritystä suuremman yhtiön omistuksessa, ei yhtiötä pidetä pk-yrityksenä.³¹ Monet suomalaiset, pienet ja keskisuuret yhtiöt ovat yhteisyrityksiä, joiden osakkaat työskentelevät yhtiössä. Vain ulkopuolisina rahoittajina toimivia osakkaita tämän kaltaisissa yhtiöissä on melko harvoin. Tästä syystä mallisopimuksessakin on jätetty huomiotta sellaiset ehdot, jotka ajavat pelkästään rahoittajana toimivien osakkaiden etua. Tässä työssä esitetyn mallisopimuksen kohdeyrityksenä on metallipaja, jossa on kolme osakasta. Osakkeet jakautuvat niin, että osakas A omistaa 60 %, osakas B 30 % ja osakas C 10 %. Pienimmän osuuden omistaja toimii yhtiön toimitusjohtajana (Ks. kpl 4.6 työntekovelvoite). Henkilöt ovat tulleet osakkaiksi yhtiöön yrityskaupan myötä. Yhtiössä työskentelee noin 80 henkilöä ja sen vuotuinen liikevaihto on 25 miljoonaa euroa.

3.2 Osakassopimuksen merkitys osakkaille

Kaikki osakassopimukset tulisi rakentaa yhtiön osakkaiden omistusstrategian pohjalle. Omistusstrategia selviää, kun pohditaan yhtiön ja sen omistuksen elinkaarta.³² Olenaista on mieltää, millä edellytyksillä kukin osakas lähtee osakkaaksi ja mitä muut odottavat toisilta osakkailta (oikeutetusti tai perusteettomasti).³³ Useimmiten riidat syntyvätkin tilanteissa, joissa kaikkien osakkaiden tahtotiloja ei ole selvitetty tai ne on ymmärretty väärin. Toisaalta riidat voivat koskea myös epäselviä ehtoja tai niiden rikkomista seuraavia sanktioita.³⁴

---

³¹ Suomen virallinen tilasto (2012)

³² Heinänen (2012)

³³ Vanhanen (2012) sekä Koskinen (2012)

³⁴ Gadd (2012), Heinänen (2012), Koskinen (2012) sekä Vanhanen (2012)

Asiantuntijahaastatteluissa ³⁵ korostui neljä kohtaa, joista yleensä sovitaan osakassopimuksella tai joita on syytä miettiä osakassopimusta tehtäessä:

- 1) Yhtiön omistus
- 2) Rahoitus
- 3) Päätöksenteko
- 4) Taloudelliset edut

Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, että sopimuksia tehdään hyvin erilaisista lähtökohdista ja erilaisiin tilanteisiin, joten tämäkään esitys ei sovi kaikkiin tilanteisiin. Tässä esitetty on yhteenveto niistä seikoista, jotka nousivat tärkeimpinä asioina esiin osakassopimuksista keskusteltaessa. Sovittavia asioita tärkeämpää on, että sopimusehdot on muotoiltu mahdollisimman selkeiksi ja yksiselitteisiksi ja että kaikki osapuolet ymmärtävät ehdot samalla tavalla.

Tässä työssä esitetyn sopimuksen kohteena olevan yhtiön osakkaat halusivat sopia oikeuksista ja velvollisuuksista välillään, koska osakkaat katsoivat, ettei osakeyhtiölaki turvaa riittävällä tavalla osakkeenomistajia. Osakkaat myös halusivat varmistaa, että osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista on sovittu riittävän yksiselitteisesti (esim. päätöksenteko, osakkeiden omistus, työntekovelvoite). Osakkaat mainitsivat itselleen tärkeiksi osakassopimuksella sovittaviksi aiheiksi rahoituksen, omistuksen ja työntekovelvoitteen. Tässä omistuksella tarkoitetaan sekä päätöksentekoa että erilaisia osakkeiden luovutustilanteita.

---

³⁵ Gadd, (2012), Heinänen (2012), Koskinen (2012) sekä Vanhanen (2012)

4 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ

4.1 Sopimusjohdanto

4.1.1 Osapuolet

Sopimuksen alkuun kirjataan siihen sitoutuvat osapuolet yksilöintitietoineen. Yksilöintitietoja ovat esimerkiksi nimi, henkilö- tai Y-tunnus ja osoite. Tärkeintä on kuitenkin, että tietojen perusteella osapuolet pystytään yksilöimään riittävän tarkasti. Osakkaita voivat olla niin luonnolliset kuin oikeushenkilötkin. Osapuolina sopimuksessa voivat olla yhtiön kaikki tai vain osa osakkaista. Yleensä parhain tulos, sopimuksen tarkoituksen kannalta, saadaan kuitenkin silloin kun kaikki yhtiön osakkaat sitoutuvat sopimukseen. Pienissä ja keskisuurissa yhtiöissä näin hyvin usein onkin, koska omistus ei ole jakautunut suurelle joukolle. Suuremmissa yhtiöissä voi tulla kyseeseen useamman eri osakas-sopimuksen laatiminen (esim. sopimukset enemmistö- ja vähemmistöosakkaille erikseen).

Paljon pohdintaa ja kiistoja on aiheuttanut kohdeyhtiön itsensä sitouttaminen sopimukseen. Koska osakassopimus sitoo vain osapuoltensa välillä, ei sillä saada aikaan vaikutusta kolmansiin tahoihin nähden. Tässä tapauksessa myös kohdeyhtiö on kolmas taho, ellei sitä ole sidottu sopimukseen. Kiistoja aiheuttaakin se, missä määrin sopimus sitoo yhtiötä.³⁶ Kun kohdeyhtiö on sitoutunut osakassopimukseen, sen tulee toimia sopimuksen ehtojen ja periaatteiden mukaisesti. Se ei kuitenkaan voi sitoutua täydellisesti sopimuksen määräyksiin, esimerkiksi niiltä osin kuin ne ovat pakottavan lainsäädännön vastaisia.

Kohdeyhtiö sitoutetaan sopimukseen joko ottamalla se sopimuksen osapuoleksi tai osakassopimukseen sisällytetyllä erillisellä sitoumuksella, jossa yhtiö tunnustaa sopimuksen olemassaolon ja sitoutuu noudattamaan sen ehtoja soveltuvin osin³⁷. Liitteenä ole-

---

³⁶ Koskinen (2012)

³⁷ Alho, ym. (2009), 43-48

vassa mallisopimuksessa yhtiö on sitoutettu sopimukseen ottamalla se sopimuksen osapuoleksi.

Sopimusta laadittaessa, olisi hyvä varautua siihen, että sopimuksen osapuoleksi voi tulla yhtiön toiminnan aikana myös muita osapuolia. Huomioon ottaminen voi käytännössä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että osakassopimukseen otetaan määräys, mitkä ehdot koskevat uusia sopimusosapuolia.³⁸ Liitteenä olevaan mallisopimukseen on otettu osakkeiden luovutusta koskeva ehto, jonka mukaan osakkeen saaja, tulee sopimuksen osapuoleksi. Uusiin osakkaisiin on varauduttu myös erityisten oikeuksien varalta. Erityisiin oikeuksiin soveltuviin sopimuskohtiin on sisällytetty lauseke, jossa on selkeästi määritelty sopimuskohdan koskevan myös erityisiä oikeuksia. *”Mitä tässä kohdassa on todettu osakkeesta, sovelletaan vastaavasti optioihin ja muihin Yhtiön osakkeisiin oikeuttaviin erityisiin oikeuksiin.”*

Uuden osapuolen liittyminen osakassopimukseen tehdään usein erillisellä liityntäsopimuksella. Liityntäsopimuksessa on hyvä mainita, mitkä ehdot koskevat uutta osakasta, erityisesti huomioiden tietyille ryhmille osoitetut ehdot (kuten johtaja- tai työntekijä-osakas).³⁹ Joskus liityntäsopimukseen voidaan kirjata kokonaan uusia ehtoja tai muutoin muuttaa olemassa olevaa osakassopimusta tarpeellisilta osilta. Usein uusien osakkaiden liittyessä pieneen tai keskisuureen yhtiöön, myös yhtiön muut tavoitteet ja tarkoitukset voivat olla muuttuneet.

4.1.2 Määritelmät

Määritelmät kirjataan sopimukseen, koska halutaan varmistaa, että osapuolet ymmärtävät käytettävät termit samalla tavoin. Se on erittäin tärkeää, koska usein riitoja syntyy siitä, että osapuolet ymmärtävät asiat eri tavoin.⁴⁰ Liitteenä olevaan mallisopimukseen on otettu vain sopimuksessa käytetyimmät termit (selkeyden vuoksi), mutta myös muiden termien määrittelylle on usein tarvetta.

---

³⁸ Koskinen (2012)

³⁹ Alho, ym. (2009), 44-46

⁴⁰ Koskinen (2012), Heinänen (2012), Gadd (2012) sekä Vanhanen (2012)

Termien määrittäminen tekee sopimuksesta joustavamman ja selkeämmän. Esimerkiksi käyttämällä ”Osapuoli” määritelmää varmistetaan, että osapuolia koskevat määräykset, tulevat myös sellaisenaan sovellettavaksi mahdollisiin uusiin osakkeenomistajiin. Jos sopimuksessa on käytetty esimerkiksi lainsäädännössä määriteltyjä tai muutoin vaikiintuneita termejä ilman, että määritelmä on otettu osakassopimukseen, on vaarana, että lainsäädännön muuttuessa, myös termin sisältö muuttuu.⁴¹ Joillekin termeille voi myös olla useampia määritelmiä, riippuen siitä mistä lähteestä asiaa tarkistetaan tai missä yhteydessä siitä puhutaan.

4.1.3 Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sopimuksen taustan ja tarkoituksen määrittelyllä on merkittävä sopimuksen tulkintaa ohjaava vaikutus. Kyseisessä kohdassa on tarkoitus selvittää mitä tarkoitusta varten sopimus on tehty ja millä taustalla. Ehto on muotoiltava niin, että myös sopimuksen ulkopuolinen ymmärtää oikein sopimuksen viitekehyksen. Sopimuksen tulkinta on aina kokonaisarviointia, jolloin kaikella sopimukseen sisällytetyllä on merkitystä.⁴² Kun sopimuksen tarkoitus on määritelty riittävän selkeästi, voidaan sopimukseen sisällytetyt ehtoja tarkastella sen perusteella.

Kyseiseen sopimuskohtaan sisällytetään usein lauseke, jolla vastuu sopimuksen tarkoituksen oikeanlaisesta ymmärtämisestä langetetaan osapuolille itselleen. ”*Osapuolet ovat itsenäisesti arvioineet tämän Sopimuksen heille tuottamat oikeudet ja velvollisuudet sekä osakkuusasemaansa kuuluvat riskit ja mahdollisuudet ja niistä tietoisina allekirjoittavat tämän Sopimuksen.*” Ehdon tarkoitus on toisaalta varmistaa, etteivät osapuolet voi väittää että he eivät ole ymmärtäneet sopimuksesta seuraavia riskejä ja velvollisuuksia, mutta toisaalta myös herättää osapuolet lukemaan sopimuksen niin, että ymmärtävät osapuolille asetetut velvoitteet. Osapuolten on hyvä pohtia myös sitä, ovatko sopimusvelvoitteet oikeassa suhteessa esimerkiksi omistusosuuksiin nähden⁴³.

---

⁴¹ Koskinen (2012)

⁴² Koskinen (2012) sekä Alho & ym. (2009), 50-51

⁴³ Koskinen (2012)

4.1.4 Yhtiön toiminta ja tavoitteet

Joissain tapauksissa yhtiön osakkaat tai johto ovat laatineet liiketoimintasuunnitelman. Jos sellainen on laadittu, se on hyvä liittää osakassopimukseen. Yhtiön toiminnasta ja tavoitteista sopiminen vaikuttaa yhtäläillä sopimuksen tulkintaan kuin sopimuksen tausta ja tarkoitus. Liiketoiminnan tavoitteiden ymmärtäminen ja jokaisen osakkaan tavoitteiden kirjaaminen sopimukseen selkeyttää sopimuksen tulkintaa esimerkiksi tilanteissa, joissa ehtoja joudutaan sovittelemaan. Tässä yhteydessä on hyvä todeta, että esimerkiksi liiketoimintasuunnitelmassa esitettyjen erilaisten tavoitteellisten määräaikojen ei voida katsoa olevan osapuolia sitovia.⁴⁴

Useimmiten pienten ja keskisuurten yritysten osapuolet toivovat yhtiön menestyvän siinä määrin, että se voi jakaa osinkoa. Tavoitteena on usein myös yhtiön arvon nostaminen ja se, että osapuolet toimivat yhtiössä yhteistyössä. Joissain tapauksissa eri osapuolilla voi olla erilaisia tavoitteita yhtiön kannalta, ne on hyvä kirjata sopimukseen erikseen.

4.2 Yhtiön omistus

Yhtiön omistuksesta sovittaessa, keskitytään yleensä osakkeiden omistuksen rajoitukseen ja luovutusmääräyksiin. Sopimuksessa on hyvä sopia mahdollisimman tarkasti monenlaisista tilanteista, joissa yksi tai useampi osapuoli haluaa tai joutuu luopumaan osakkeistaan. Usein erimielisyyksiä tai epäselvyyttä syntyy lunastettavien osakkeiden hinnasta ja siitä kuka on oikeutettu lunastamaan osakkeet⁴⁵. Luovutuksen rajoittamista koskevat ehdot ovat kiinteässä yhteydessä omistukseen liittyviin ehtoihin. Osakkeenomistajien intressissä on usein osakkeiden pitäminen tiettyjen henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa. Tästä syystä osakkeiden myyntiä ja muuta luovuttamista pyritään rajoittamaan niin, että muilla osakkailla on mahdollisuus vaikuttaa osakkeiden siirtymiseen ulkopuolisille.

---

⁴⁴ Alho, ym. (2009), 52

⁴⁵ Koskinen (2012) sekä Vanhanen (2012)

Muita huomioitavia seikkoja ovat esimerkiksi erilaiset pakkotilanteet, jolloin osakkeet täytyy luovuttaa joko muille osakkaille, yhtiölle tai kokonaan ulkopuolisille, esimerkiksi sopimusrikkomustilanteessa tai jonkun osakkaan kuollessa ⁴⁶. Selkeyden vuoksi tällaisiin tilanteisiin kannattaa varautua, vaikka varsinaista vaaraa tilanteen toteutumiseen ei sopimuksen laatimishetkellä olisikaan olemassa. Seuraavassa on esitelty tarkemmin niitä ehtoja, jotka esiintyvät mallisopimuksessa.

4.2.1 Yleistä osakkeiden myynnistä ja luovutuksesta

Osakkeiden myyntiä ja luovutusta koskevat ehdot ovat yleensä etuosto-oikeutta ja myöntämyyntiä koskevia lausekkeitä. Mallisopimukseen on näiden lisäksi otettu muutamia myyntiä ja luovutusta koskevia yleisiä ehtoja. Ensin on sovittu, että myyntiä ja luovutusta koskevat ehdot koskevat myös osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia (esimerkiksi optioita). Näin on pyritty varmistamaan, ettei omistusta koskevia määräyksiä voida kiertää käyttämällä osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia. Lisäksi yleisissä ehdoissa on määrätty, että uusi osakas sitoutuu osakassopimuksen ehtojen noudattamiseen. Tällöin uuteen osakkaaseen sovelletaan täysin samoja ehtoja kuin osakkeiden luovuttajaankin sovellettiin. Mallisopimuksessa on maininta, että toisinkin voidaan sopia ja poikkeukseksi on sovittu, että oikeus nimittää hallituksen jäsen ei siirry. Tämä poikkeus on sisällytetty mallisopimukseen, koska on haluttu suojata yhtiöön pääomaa sijoittaneita osakkaita. Yleensä uuden osakkaan liittyessä sopimukseen olisi kuitenkin hyvä kirjata erilliseen liityntäsopimukseen, miltä osin alkuperäisen osakassopimuksen ehdot sitovat uutta osakasta (esimerkiksi työskentelyvelvoitteen siirtymisestä osakkeen luovuttajalta siirronsaajalle ei useinkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena) ⁴⁷.

Kuolemantapauksesta tai avioeroon liittyvästä osituksesta on määrätty yleisissä ehdoissa. Mallisopimuksessa on sovittu ensisijaisesti niin, että kuolinpesällä tai perinnönsaajilla on oikeus pitää osakkeet, sillä ehdolla että nämä sitoutuvat osakassopimuksen ehtoihin. Toissijaisesti yhtiöllä on oikeus lunastaa osakkeet. Avioeron varalta on sovittu, että osakkaat pyrkivät parhaansa mukaan pitämään osakkeiden omistuksen itsellään.

---

⁴⁶ Koskinen (2012)

⁴⁷ Koskinen (2012)

Yleisiin ehtoihin on sisällytetty vähemmistöomistajien osakkeiden lunastusta koskeva määräys. Sen mukaan osapuolet sitoutuvat olemaan käyttämättä oikeuttaan vaatia vähemmistöosakkaan osakkeiden lunastusta. Osakeyhtiölain mukaan enemmistöosakkaalla on oikeus lunastaa käyvästä arvosta vähemmistöosakkaiden osakkeet, jos tämän omistusosuus nousee yli 90 prosentin yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä. Vastaavasti vähemmistöosakkaalla on kuvatussa tilanteessa oikeus vaatia osakkeidensa lunastusta.⁴⁸ Tässä yhteydessä on hyvä huomata, että ehto ei sivuuta pakottavaa lainsäädäntöä, joten osakkeiden lunastus on mahdollista tästä sopimusmääräyksestä huolimatta. Koska lunastus kuitenkin olisi sopimuksen vastainen, voi seurauksena olla sopimusrikkomuksesta johtuva osakassopimuksen mukainen sanktio.⁴⁹

Yhtiöjärjestykseen voidaan sisällyttää lunastus- ja suostumuslauseke. Nämä ovat ainoita luovutuksen rajoittavuutta koskevia ehtoja, joita yhtiöjärjestykseen saa kirjata⁵⁰. Lunastuslauseke sisältää määräykset siitä, kenellä on oikeus lunastaa osakkaalta ulkopuoliselle siirtyvä osake. Yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen on tarkoitus antaa turvaa muille osakkeenomistajille tilanteissa, joissa osakkeiden luovuttaja ei ole osapuolena osakassopimuksessa tai tilanteissa, joissa osakkeet luovutetaan vastoin osakassopimuksen määräyksiä. Näin voidaan varmistaa, etteivät osakkeet joudu osakkaiden tahtomatta ulkopuolisille, sillä yhtiöjärjestyksen määräykset sitovat suhteessa kolmanteen. Kun yhtiöjärjestykseen on sisällytetty lunastuslauseke, osakassopimuksessa on tarpeen nimenomaisesti sopia, että yhtiöjärjestyksen mukaiseen lunastusoikeuteen ei voi vedota silloin, kun osakkeita luovutetaan osakassopimuksen ehtojen mukaisesti. Suostumuslausekkeessa edellytetään, että osakkeiden luovuttaminen vaatii yhtiön suostumuksen. Suostumuksen antaa yleensä hallitus.⁵¹

4.2.2 Etuosto-oikeus

Etuoosto-oikeudella tarkoitetaan sopimusosapuolen oikeutta ostaa toisen osakkaan osakkeet tämän aikoessa myydä ne. Tällä ehdolla pyritään pitämään yhtiön omistajuus tietyn piirin sisäpuolella. Ehdon mukaan osakkaan, joka haluaa myydä osakkeensa, täytyy tar-

---

⁴⁸ OYL 18:1

⁴⁹ Alho, ym. (2009), 102-106. sekä Koskinen

⁵⁰ OYL 3:6-8, myös Helminen (2006), 132-133

⁵¹ Helminen (2006), 132-133 sekä Alho, ym. (2009), 108-110

jota niitä ensin muille osakassopimuksen osapuolille.⁵² Mallisopimuksessa ehto on muotoiltu niin, että jos osakas aikoo myydä omistamansa osakkeet (joko toiselle osakkaalle tai kokonaan ulkopuoliselle), tulee hänen ilmoittaa siitä muille osapuolille neuvoteltuaan ensin myynnin ehdoista. Joissain tapauksissa ehto rakennetaan niin, että ennen ostajakandidaatin etsimistä, myyvän osakkaan on tarjottava osakkeita muille osakkeenomistajille.⁵³ Lopputulos molemmissa tapauksissa on kuitenkin sama: Osakas saa hyväksyä ostotarjouksen (ja näin luovuttaa osakkeensa) vain, jos muut osakkaat (tai yhtiö) eivät käytä etuosto-oikeuttaan.

Tyypillisesti etuosto-oikeutta käyttävä taho sitoutuu niihin ehtoihin, jotka kolmas osapuoli on esittänyt ostotarjouksessaan. Ehdoista sovittaessa tulee kuitenkin huomioida sopimusoikeudelliset periaatteet, joiden mukaan vilpillisessä mielessä tehty tarjous ei ole pätevä. Esimerkiksi jos osakkeitaan myyntiin tarjoava osakas pyrkii keinotekoisesti nostamaan osakkeista saamansa hintaa (esimerkiksi sopimalla ei-toivotun ostajakandidaatin kanssa luovutuksesta ylihinnalla), eivät ehdot tule sellaisenaan noudatettavaksi⁵⁴.

Mallisopimuksessa etuosto-oikeus on ulotettu koskemaan kaikkia osakkeenomistajia sekä yhtiötä. Yhtiöllä on sopimuksen mukaan oikeus käyttää etuosto-oikeutta tilanteessa, jossa kukaan osakkaista ei sitä halua käyttää. On kuitenkin mahdollista, että etuosto-oikeus koskee vain tiettyjä osakkaita. Myös osakkaiden välisiin luovutuksiin sovelletaan tavallisesti etuosto-oikeutta koskevia ehtoja. Tästä on kuitenkin syytä sopia erikseen.⁵⁵ Tärkeää on, että kaikki osapuolet tietävät, missä tilanteissa ja millä ehdoin etuosto-oikeudesta määräävät ehdot tulevat sovellettavaksi. Tästä syystä tilanteet ja etuosto-oikeuden omaavat osakkaat on yksilöitävä riittävän tarkasti. Myös ostoprosessi määräaikoineen on hyvä sisällyttää sopimukseen.

---

⁵² Alho, ym. (2009), 111-117

⁵³ Vanhanen (2012) sekä Alho, ym (2009), 111-117

⁵⁴ Alho, ym. (2009), 111-117

⁵⁵ Koskinen (2012)

4.2.3 Myötämyyntioikeus ja – velvollisuus

Myötämyyntioikeudella tarkoitetaan tilannetta, jossa osakkailla on oikeus vaatia, että taho, jolle yksi osakkaista aikoo luovuttaa osakkeitaan, hankkii samanaikaisesti myös heidän osakkeensa tai vastaavan osuuden heidän omistuksestaan. Näin pyritään turvaamaan vähemmistöosakkaiden mahdollisuus irtautua omistuksesta silloin, kun enemmistöosakkaatkin vaihtuvat. Myötämyyntioikeutta koskevan ehdon mukaisesti osakkaalla on oikeus myydä osakkeet vain, jos ostaja suostuu ostamaan kaikki myötämyyntioikeuden nojalla myytäväksi tarjotut osakkeet.⁵⁶ Mallisopimuksen myötämyyntioikeus -ehdon mukaan osakkeet voidaan kuitenkin myydä ostajan kieltäytyessä ostamasta myötämyyntioikeuden nojalla tarjottuja osakkaita, jos joku osakkaista ostaa osakkeet ostajan esittämin ehdoin.

On hyvä huomata, että vaikka myötämyyntioikeutta koskeva ehto sisällytetään sopimukseen yleensä vähemmistöosakkaan suojaksi, se voi myös hankaloittaa vähemmistöosakkaan asemaa. Jos myötämyyntioikeus on ulotettu koskemaan kaikkia osakkeiden luovutustilanteita, vähemmistöosakkaan voi olla hankala irtautua omistuksestaan, koska tämän on varmistettava, että hänen osakkeidensa ostaja on valmis ostamaan vastaavan osuuden myös muiden osakkaiden osakkeista. Siihen vähemmistöosakkuuden omistaja ei usein ole valmis.

Myötämyyntioikeutta koskevia määräyksiä rakennettaessa on tärkeää pohtia seuraavia seikkoja⁵⁷:

- Kenellä on oikeus myötämyyntiin?
- Millaisia luovutuksia myötämyyntioikeus koskee?
- Onko joitain perusteita, jolloin ehdosta voidaan poiketa?
- Koskeeko myötämyyntioikeus kaikkia osakkeita?
- Ovatko kaupan ehdot samat alkuperäisten kaupan osapuolten sekä myötämyyntioikeutta käyttävien ja ostajan välillä?

Myötämyyntioikeus voidaan rajata koskemaan vain tiettyjä osakkaita, esimerkiksi vähemmistöosakkaita. Se voi koskea joko kaikkia luovutuksia tai se voidaan rajata kos-

---

⁵⁶ Koskinen (2012), Vanhanen (2012), Heinänen (2012), Gylling (2012) sekä Alho, ym. (2009), 117-123

⁵⁷ Alho, ym. (2009), 118

kemaan vain tietyn määräosuuden myyntitilanteita koskevaksi. Tällöin riskinä kuitenkin on, että ehtoa voidaan kiertää tekemällä useita luovutuksia pidemmällä aikavälillä.⁵⁸ Joissain tapauksissa myötämyyntioikeudesta voidaan poiketa. Tyypillisesti tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi konsernille tai holding-yhtiölle tapahtuvat osakkeiden luovutukset, jolloin myötämyyntioikeutta ei saa käyttää⁵⁹. Yleensä osakassopimuksissa sovietaan, että myötämyyntioikeutta käyttävät osapuolet sitoutuvat niihin ehtoihin, joihin alkuperäisen kaupan neuvotellut osapuolikin on sitoutunut. Tästäkin on kuitenkin poikkeuksia, esimerkiksi voidaan sopia, että muut kuin taloudelliset ehdot voivat poiketa eri myyjien kesken⁶⁰.

Myötämyyntivelvollisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa osakkeenomistajalla on velvollisuus myydä omistamansa osakkeet, jos muut osakkeenomistajat niin vaativat luovuttaessaan omia osakkeitaan⁶¹. Ehdolla on tarkoitus varmistaa, että osakkaiden enemmistön kannatuksen saanut kauppa voidaan toteuttaa, vaikka kaikki osakkeenomistajat eivät haluaisikaan myydä osakkeitaan. Usein ehto tulee tarpeeseen silloin, kun osakkaiden välit ovat katkenneet ja joku osakkaista pyrkii estämään muille osakkaille edullisen kaupan syntymistä⁶². Mallisopimuksessa myötämyyntivelvollisuus realisoituu vasta jos ulkopuolinen taho tarjoutuu ostamaan yhtiön koko osakekannan, mutta myös muulla tavoin voidaan sopia (esimerkiksi, että velvollisuus realisoituu, jos ulkopuolinen taho tarjoutuu ostamaan enemmistön osakkeista).

Kaupan ehdot ovat tässäkin tapauksessa useimmiten samat kaikkien myyjien ja ostajan välillä. Toisinkin voidaan kuitenkin sopia, kuten myötämyyntioikeutta käytettäessä. Osakkeista maksettava hinta on tyypillisesti kaikille sama. Ehto voidaan muotoilla myös niin, että velvollisuuden nojalla myyvät osakkaat saavat itselleen edullisemmat ehdot (esimerkiksi korkeampi kauppahinta) kuin alkuperäisen kaupan osapuolilla⁶³. Näin ehto saadaan kohtuullisemmaksi niille osakkaille, jotka joutuvat luovuttamaan osakkeensa myötämyyntivelvollisuuden perusteella sitä tahtomattaan.

---

⁵⁸ Heinänen (2012)

⁵⁹ Hannula & Kari (2007), 113-115 sekä Alho, ym. (2009), 117-123

⁶⁰ Alho, ym. (2009), 117-123 sekä Koskinen (2012)

⁶¹ Hannula & Kari (2007), 113-115

⁶² Koskinen (2012)

⁶³ Alho, ym. (2009), 123-127

4.2.4 Panttauskielto

Panttauskielto sisällytetään osakassopimukseen tyypillisesti silloin, kun osakkaiden intressissä on, etteivät osakkeet siirry ulkopuolisille. Koska mallisopimuksen osapuolet ovat sopineet myös muista luovutuksenrajoituksista, on panttauskiellosta sopiminenkin tarkoituksenmukaista. Koska mallisopimuksen ehtoon ei ole sisällytetty säännöstä siitä, kuka saa myöntää luvan panttaukseen, vaatii se kaikkien osapuolien hyväksymistä. Joissain tapauksissa osapuolet sopivat etukäteen kenellä on oikeus antaa lupa osakkeiden panttaamiseen. Panttauslupa annetaan tyypillisesti esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa osakas ottaa pankkilainaa osakkeiden hankkimista varten.⁶⁴ Pääosin siitä syystä, että suurin osa rahoituslaitoksista vaatii osakkeiden asettamista pantiksi.

4.3 Yhtiön rahoitus ja varojen käyttö

Yhtiön rahoituksen kannalta tärkeitä osakassopimuksessa sovittavia seikkoja ovat osapuolten sijoitukset yhtiöön, lainarahoitus sekä jatkorahoitus. Tässä lainarahoituksella tarkoitetaan yhtiön perustamiseen (tai yrityskauppaan) liittyvää lainaa. Jatkorahoitus käsittelee sekä tulevan lainarahoituksen tarpeen että mahdolliset osakepääoman korotukset tai osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien liikkeelle panon.

Ensiksi on hyvä sopia osapuolten sijoituksista yhtiöön. Yleensä sijoitukset ja niiden käyttötarkoitus kuvataan sopimuksessa esimerkiksi taulukolla, johon merkitään kunkin osakkaan osuudet osakepääomasta. Joissain tilanteissa osa sijoituksista toteutetaan muulla omaisuudella kuin rahalla (ns. apporttiomaisuudella). Tästä sovitaan osakassopimuksella, sillä apporttiomaisuuden arvostaminen on usein hyvin haastavaa⁶⁵. Sopimalla asiasta tarkasti, on tähän liittyvät väärinymmärrykset ennalta ehkäisty.

Mallisopimuksessa yhtiön toimintaa sen perustamisvaiheessa rahoitetaan sekä osapuolten antamalla että ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta otettavilla lainoilla. Koska osakkaat sitoutuvat antamaan yhtiölle lainaa, on sovittava myös lainan ehdoista, kuten korosta ja takaisinmaksuaikataulusta. Korosta sovittaessa täytyy pitää mielessä säännökset peitel-

---

⁶⁴ Heinänen (2012)

⁶⁵ Hannula & Kari (2007), 130-131 sekä Koskinen (2012)

lystä osingonjaosta; liian korkea korko voidaan tulkita peiteltyksi osingonjaoksi.⁶⁶ Yksityiskohtainen sopiminen lainoista on usein tarkoituksenmukaista vain osakassopimuksen solmimisvaiheen rahoituksen osalta, sillä jatkorahoituksen tarve ei solmimishetkellä luonnollisesti ole vielä tiedossa.

Osakassopimukseen on kuitenkin hyvä sisällyttää joitakin ehtoja jatkorahoitukseen liittyen. Tarkoitus on sopia siitä, miten toimitaan jos yhtiö tarvitsee lisärahoitusta.⁶⁷ Harkittavaksi tulee, ovatko osakkaat velvollisia tarjoamaan lisälainaa vai pyritäänkö rahoitus järjestämään ulkopuoliselta taholta otettavalla lainalla. Mallisopimuksessa on sovittu, ettei osakkailla ole velvollisuutta osallistua jatkorahoituksen järjestämiseen myöntämällä lainaa, vakuuksia tai takauksia. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta sitä, ettei osakas halutessaan voi myöntää lainaa, vaan näin poistetaan velvollisuus osallistua rahoituksen järjestämiseen.

Osakassopimuksessa sovitaan usein myös yhtiöön sijoitettujen varojen käytöstä. Mallisopimuksen ehdon mukaan yhtiön varat käytetään liiketoimintasuunnitelman mukaisiin tarkoituksiin. Jos liiketoimintasuunnitelmaa ei ole tehty, kannattaa miettiä, kuinka tarkasti varojen käytöstä on järkevää sopia, sillä käyttötarkoitus riippuu hyvin pitkälle yhtiön kulloisistakin tarpeista. Varojen käytöstä sopiminen on kuitenkin perusteltua, sillä se jälleen selkiyttää yhtiön toiminnan tavoitteita ja toimintatapoja.

4.4 Päätöksenteko

Osakeyhtiölain mukaan yhtiössä päättävältä käyttäjä hallitus ja yhtiökokous. Osakeyhtiölain 6 luku sisältää yleisluontoiset säännökset yhtiön johdosta ja sen tehtävistä sekä päätöksenteon edellytyksistä. Osakeyhtiölain mukaan yhtiöllä on oltava hallitus, jonka jäsenet valitsee yhtiökokous. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (ns. yleistoimivalta)⁶⁸. Lain mukaan hallituksen päätös vaatii taakseen enemmistön kannatuksen ja se on päätösvaltainen kun kokouksessa on paikalla yli puolet jäsenistä.

---

⁶⁶ Alho, ym. (2009), 60-63

⁶⁷ Koskinen (2012), Heinänen (2012), Gadd (2012), Vanhanen (2012) sekä Hannula & Kari (2007), 130-132 ja Alho, ym. (2009), 60-69

⁶⁸ OYL 6:2

Yhtiökokouksesta säädetään osakeyhtiölain 5 luvussa. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa. Varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta, voiton jakamisesta (tai muusta käyttämisestä), vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle (sekä hallintoneuvoston jäsenille) sekä hallituksen, ja hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta. Varsinaisessa yhtiökokouksessa voidaan päättää myös muista asioista, jos siitä on sovittu yhtiöjärjestyksessä. Ylimääräinen yhtiökokous voidaan pitää, jos hallitus katsoo sen aiheelliseksi tai jos osakas tai tilintarkastaja niin vaatii. Yhtiöjärjestykseen voidaan sisällyttää määräyksiä ylimääräisen yhtiökokouksen pitämisestä. Yhtiökokoukseen saa osallistua jokainen osakkeenomistaja ja näillä on oikeus käyttää kokouksessa koko äänimääräänsä. Yhtiökokouksen päätökseksi tulee se ehdotus, joka on saanut puolet annetuista äänistä taakseen, paitsi jos kyseinen asia on osakeyhtiölain mukaan määräenemmistön kannatuksen vaativa ehdotus. Määräenemmistöä vaaditaan lain mukaan yhtiöjärjestyksen muuttamiseen, suunnatusta osakeannista päättämiseen, optioiden tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta päättämiseen, omien osakkeiden hankkimisesta päättämiseen, sulautumisesta ja jakautumisesta päättämiseen sekä yhtiön selvitystilaan liittyviin päätöksiin.

Näitä säännöksiä tulee noudattaa, mutta niiden lisäksi sovitaan usein yksityiskohtaisemmin tietyistä päätöksenteon osa-alueista, jos halutaan poiketa lainsäädännön asettamista edellytyksistä. Osakassopimuksessa päätöksenteosta sopimisen apuna voi toimia esimerkiksi Keskuskauppakamarin julkaisema Listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämistä koskeva asialuettelo⁶⁹.

4.4.1 Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja

Päätöksentekoon liittyy olennaisesti yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja, siksi näistä sovi taankin usein osakassopimuksella. Osakassopimuksen määräykset liittyvät usein hallituksen jäsenten nimittämiseen sekä toimitusjohtajan olemassaoloon ja valintaan. Jos näistä ei ole sovittu, noudatetaan osakeyhtiölain määräyksiä, joiden mukaan hallituksen

---

⁶⁹ Keskuskauppakamari (2006)

jäsenet valitsee yhtiökokous. Osakeyhtiölain olettasäännöksen mukaan hallituksessa on yhdestä viiteen varsinaista jäsentä. Mikäli hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, tulee lain mukaan valita vähintään yksi varajäsen.⁷⁰ Yhtiön toimitusjohtajaan liittyvät säännökset sisältyvät myös osakeyhtiölain 8 lukuun. Lain mukaan toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus. Laissa on lisäksi kuvaus sen mukaan toimitusjohtajalle kuuluvista tehtävistä. Jos näistä lain säännöksistä ei haluta poiketa, ei osakassopimukseen tarvitse sisällyttää ehtoja hallitukseen ja toimitusjohtajaan liittyen tai niiden osalta voidaan selkeyden vuoksi todeta, että niihin sovelletaan lakia.

Mallisopimukseen on sisällytetty ehdot hallituksen jäsenten nimeämisoikeudesta, palkkioista, tarvittavasta hallituksen täydentämisestä, hallituksen kokouksen päätösvaltaisuudesta sekä hallituksen puheenjohtajasta. Hallitustyöskentely on hyvin tärkeä vaikutuskeino yhtiössä. Tästä syystä osakkaiden intressissä on päästä valitsemaan hallituksen jäseniä. Nimitysoikeudesta sopiminen on erityisen tärkeää silloin, jos osapuolina sopimuksessa on useampi vähemmistöosakas ja yksi enemmistöosakas. Ilman sopimusta, olisi mahdollista, että enemmistöosakas voisi valita kaikki hallituksen jäsenet jolloin vähemmistöosakkailla olisi hyvin vähän päätösvaltaa käytännön toimissa. Mallisopimuksen mukaan jokaisella osakkaalla on oikeus nimittää yksi hallituksen jäsen, joten jokaisella on yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa hallituksen tekemiin ratkaisuihin.

Mallisopimuksessa on päätetty hallituksen jäsenille maksettavasta palkkiosta vain kohutuullisten kulujen osalta. Päätösvalta muista palkkioista on sopimuksella annettu yhtiökokoukselle. Liian yksityiskohtainen sopiminen ei ole suotavaa, sillä tilanteet voivat yhtiön toiminnan aikana muuttua. Tällöin sopimuksesta poikkeavien palkkioiden maksaminen edellyttäisi koko sopimuksen muuttamista.

Osakassopimukseen sisällytetään usein määräys hallituksen täydentämisestä tilanteissa, joissa osakkaan hallitusedustaja jättäytyy pois hallituksesta. Tällöin voidaan sopia, että muiden osapuolten tulee myötävaikuttaa uuden jäsenen valintaan jo ennen seuraavan yhtiökokouksen pitämistä. Osakeyhtiölain mukaan uusi jäsen voidaan valita vasta seuraavassa yhtiökokouksessa, jos hallituksen jäsenen pois jääminen ei vaikuta hallituksen

---

⁷⁰ OYL 8 luku

päätösvaltaisuuteen.⁷¹ Jotta kaikki osapuolet olisivat selvillä, miten kuvatussa tilanteessa tulee toimia, on ehto syytä kirjata osakassopimukseen.

Hallituksen kokouksia koskeva lauseke osakassopimuksessa ei ole välttämätön, mutta usein tarpeellinen erimielisyyksien välttämiseksi. Osakeyhtiölain mukaan hallituksen tulee kokoontua tarvittaessa, joten usein yksityiskohtaisempi sopiminen voi olla tarpeellista. Liian yksityiskohtainen sopiminen voi taas vaikeuttaa tilanteissa, jossa yhtiön toiminta on muuttunut. Määräykset hallituksen kokouksen pöytäkirjoista, kutsumisesta yhtiökokoukseen sekä päätösvaltaisuudesta on sisällytetty mallisopimukseen selkeyden vuoksi.

Toimitusjohtajaan liittyvät sopimusehdot eivät myöskään ole välttämättömiä. Ne on syytä sisällyttää sopimukseen vain, jos halutaan poiketa lainsäädännöstä. Mallisopimuksen mukaan toimitusjohtajan valitsee lain mukaisesti hallitus, mutta ehto on sisällytetty sopimukseen, koska yksi osakkaista toimii toimitusjohtajana yhtiössä ja siitä katsottiin tarpeelliseksi sopia myös tässä yhteydessä. Usein osakassopimuksella sovitaan, että toimitusjohtajan nimeää ja erottaa yhtiökokous⁷².

Lisäksi sopimuksessa on mainittu hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä työnjaosta. Mallisopimukseen ehto on sisällytetty selkeyden vuoksi, mutta joissain tapauksissa voi olla tarpeen eritellä työnjakoa yksityiskohtaisemmin. Voi olla tarpeellista sopia esimerkiksi rahamäärärajoista, joiden ylittyessä asia tulee viedä hallituksen käsiteltäväksi, vaikka se muutoin kuuluisi toimitusjohtajan toimivaltaan.⁷³

4.4.2 Päätöksenteko yhtiökokouksessa ja hallituksen kokouksessa

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksen päätös vaatii taakseen puolet annetuista äänistä, jollei päätöstä ole tehtävä määräenemmistöpäätöksenä. Määräenemmistöpäätös taas vaatii taakseen vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Joissain tapauksissa päätös vaatii sellaisten osakkaiden suostumuksen, joita päätös koskee, esi-

---

⁷¹ OYL 6:14

⁷² Koskinen (2012)

⁷³ Alho, ym. (2009), 83-84

merkiksi yhtiöjärjestyksen muuttaminen niin, että siitä seuraa jonkun osakkeenomistajan maksuvelvollisuuden lisääntyminen.⁷⁴ Tällaista päätöstä ei voida tehdä, jos osakas jota päätös koskee, ei sitä hyväksy, vaikka päätöksentekovaatimus muuten täyttyisi.

Mallisopimuksessa yhtiökokouksen päätöksentekoa koskevat määräykset on muotoiltu niin, että ne antavat suojaa vähemmistöosakkaille. Päätöksentekovaatimuksia on kiristetty niin, ettei enemmistöosakas yksin voi tehdä yhtiön kannalta merkittäviä päätöksiä. Mallisopimuksessa vähemmistöosakkaille on annettu mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon niin, että päätöksen aikaansaaminen vaatii osakkaiden lukumääräisen enemmistön taakseen. Ei siis riitä, että äänimääräinen enemmistö hyväksyy ehdotuksen. Lausekkeessa on lisäksi lueteltu ne asiat, joita osakkaat pitävät yhtiön toiminnan kannalta merkittävänä ja edellytykset päätöksen tekemiselle. Yhtiön toiminnan kannalta merkittäviä päätöksiä voivat olla esimerkiksi:

- omistus pohjan muutoksia koskevat päätökset
- toiminnan lopettamiseen, myymiseen tai uudelleenjärjestelyyn liittyvät päätökset
- osakkeenomistajien asemaan vaikuttavat päätökset (esim. yhtiöjärjestyksen muuttaminen)⁷⁵

Hallituksen kokouksessa päätettävistä asioista ja päätöksenteko edellytyksistä voidaan sopia samalla tavalla kuin yhtiökokouksen osalta (joskus ehdot ovat käytännössä yhdistetty). Mallisopimuksessa ne ovat kuitenkin erikseen, koska on haluttu määrätä erikseen hallituksen kokouksessa merkittävien päätösten tekemisestä. Hallituksen kokouksessa käsiteltävistä asioista merkittäviä kokonaisuuksia muodostavat yhtiökokouksen yhteydessä esiteltyjen päätösten lisäksi esimerkiksi seuraavat päätökset:

- yhtiön liiketoimintaan ja henkilöstöhallintoon liittyvät päätökset (kuten liiketoimintasuunnitelman tai merkittävien sopimusten hyväksyminen)
- yhtiön lähipiirin kanssa tehtävät sopimukset tai muut järjestelyt⁷⁶

Mallisopimuksessa on lueteltu ne asiat, joiden päättämiseen hallituksen kokouksessa vaaditaan määräänemmistön kannatus. Jos syntyy tilanne, jossa äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Koska kaikki mallisopimuksen osapuolet saavat nimittää

---

⁷⁴ OYL 5:26-29

⁷⁵ Alho, ym. (2009), 84-93

⁷⁶ Alho, ym. (2009), 84-93

hallitukseen yhden jäsenen, on kaikilla osapuolilla näin yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa hallituksessa päätettäviin asioihin.

Eniten merkitystä päätöksentekovaatimuksilla osakassopimuksessa on silloin, kun kaikki yhtiön osakkaat ovat sopimuksen osapuolia, sillä silloin kaikki ovat sitoutuneet tekemään päätöksiä samalla tavalla. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, ettei osakassopimus välttämättä ole yhtiöoikeudellisesti sitovia, esimerkiksi yhtiökokouksen tai hallituksen kokouksen päätöstä ei voida moittia pelkästään sillä perusteella, että se on osakassopimuksen vastainen. Kokouksissa tehty päätös on pätevä, jos se on tehty osakeyhtiölain mukaisesti. Ehto on kuitenkin hyvä sisällyttää sopimukseen pelkästään senkin takia, että rikkomuksesta voitaisiin langettaa sopimussanktio.⁷⁷

4.4.3 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos yhtiökokouksessa tai hallituksen kokouksessa ei saada aikaiseksi päätöstä niillä edellytyksillä, joita osakassopimus vaatii, ei päätöstä voida tehdä. Kykenemättömyys päätöksentekoon voi pahimmassa tapauksessa vaikuttaa hyvinkin olennaisesti yhtiön toimintaan. Tästä syystä on tarkoituksen mukaista sopia myös siitä, miten toimitaan, jos sopimuksessa määriteltyä määräänemmistöä ei saavuteta. Ehto jätetään kuitenkin hyvin usein pois vastuukysymysten takia⁷⁸.

Käytännössä vastuu riitojen ratkaisusta annetaan usein tietylle, osakassopimuksessa nimetylle taholle, joka voi olla ulkopuolinen asiantuntija tai joku osakkaista.⁷⁹ Ulkopuolisen asiantuntijan nimeämiseen liittyy kuitenkin ongelma, koska tällä harvoin on oikeutta ratkaista riidan kohteena oleva asia yhtiötä sitovasti. Tästä syystä vastuun nimeäminen tietylle osakkaalle on usein perustellumpaa. Muita tapoja ratkaista erimielisyydet on esimerkiksi hallituksen kokoonpanon muuttaminen, jos ratkaisua ei saada aikaiseksi, yhteisomistajuuden purkaminen, yhtiön koko osakekannan myyminen tai äärimmäisessä tapauksessa koko yhtiön purkaminen⁸⁰.

---

⁷⁷ Koskinen (2012)

⁷⁸ Alho, ym. (2009), 84-93

⁷⁹ Koskinen (2012) sekä Alho, ym. (2009), 84-93

⁸⁰ Alho, ym. (2009), 94-95

Mallisopimukseen sisällytetty ehto riitojen ratkaisusta on hyvin kattava ja se koskee kaikkia yhtiökokouksen ja hallituksen kokouksen päätöksiä. Ehto voidaan kuitenkin muotoilla monella tapaa ja sitä muotoillessa kannattaakin kiinnittää huomiota yhtiön toimintaan ja osakaskuntaan.

4.5 Taloudelliset edut

On luontevaa, että osakassopimuksella sovitaan myös osakkaiden saamista taloudellisista eduista. Taloudellisilla eduilla tarkoitetaan tyypillisimmillään osingonjakoa sekä osakkaille työnteon perusteella maksettavaa palkkaa. Koska mallisopimus sisältää ehtoja vain osingonjakoon ja palkkaan liittyen, on muiden taloudellisten etujen käsittely jätetty tästä pois. Muita taloudellisia etuja koskevia ehtoja voivat olla esimerkiksi erilaiset kannustinjärjestelmät.

Osingonjaon edellytyksistä on säädetty osakeyhtiölaissa. Tästä huolimatta on yleensä tarpeellista sopia osingonjakopolitiikasta myös osakassopimuksessa, jotta mahdolliset erimielisyydet toiminnan ja varojen käytön tavoitteista voidaan ehkäistä. Usein on tarpeellista sopia, että tietyn ajanjakson ajan osinkoa ei jaeta tai voittovarot käytetään ensisijaisesti muuhun kuin osingonjakoon. Varsinkin yhtiön toiminnan alkuvaiheessa voi olla tarpeellista käyttää syntyvät voittovarot toiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen. Pääomasijoittajan intressissä on kuitenkin mahdollisimman korkea tuotto, joten liiketoiminnan kehittäminen auttaa myös tämän tavoitteiden toteutumista pitkällä aikavälillä.

⁸¹ Mallisopimuksessa on sovittu, että toiminnan alkuvaiheessa voittovarot käytetään ensisijassa yhtiön toiminnan kehittämiseen. Tämän jälkeen voittovaroista jaetaan osinkoa niin paljon kuin taloudellinen tilanne sallii eikä yrityksen kehittäminen liiallisten osinkojen maksamisen seurauksena vaarannu.

Osakeyhtiölaki sisältää säännöksen osakkaan oikeudesta vaatia ns. vähemmistöosinkoa, jonka mukaan osinkona on jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävä määrä. ⁸² Jotta osingonjakopolitiikan asettamat tavoitteet toteutuisivat, on usein vähemmistöosingon vaatimisoikeuden

---

⁸¹ Hannula & Kari (2007), 141 sekä Alho, ym. (2009), 71-73

⁸² Ks. OYL 13:7

poistava sopimusehto tarkoituksenmukaista sisällyttää sopimukseen. Ehto on järkevää kirjata myös yhtiöjärjestykseen, etenkin jos yrityksessä on osakkaita, jotka eivät ole osakassopimuksen osapuolia. Osakassopimuksen vastainen vähemmistöosingon vaatiminen johtaa sopimussanktioon, joten se voi olla tarpeellista sisällyttää myös osakassopimukseen, vaikka se olisi kirjattuna yhtiöjärjestykseenkin.

4.6 Työntekovelvoite

Työntekovelvoite on syytä sisällyttää osakassopimukseen silloin, jos yhden tai useamman osakkaan on tarkoitus työskennellä yhtiössä avainasemassa, kuten toimitusjohtajana. Usein tällaisille henkilöille tarjotaan osakkuutta siksi, että heidät halutaan sitouttaa yhtiöön. Työntekovelvoitteella osakas velvoitetaan työskentelemään yhtiössä tietyn määräajan tai erillisellä sopimuksella sovitun määräajan. Ehtoon sisällytetään usein myös seuraus veloitteen rikkomisesta ja lauseke osakkeiden luovutusvelvollisuudesta työsuhteen päättyessä. Työntekovelvoitteella osakas velvoitetaan pidättäytymään myös muista työtehtävistä ilman muiden osakkaiden suostumusta.⁸³ Näin voidaan varmistaa, että osakas antaa yhtiölle koko työpanoksensa.

Osakkaan työ- tai toimisuhte voi päättyä kahdenlaisista syistä, joko työsopimuslain tarkoittamista (itsestä johtuvat syyt tai taloudelliset ja tuotannolliset syyt) tai osakkaan omasta aloitteesta. Näitä tilanteita on syytä osakassopimuksessa käsitellä eri tavalla, jotta lopputulos säilyisi osakkaan kannalta kohtuullisena. Päätymisehtojen lopputuloksen tulisi kohtuullisuuden vuoksi olla erilainen silloin, kun työ- tai toimisuhte päättyy työntekijästä itsestään riippumattomasta syystä kuin siinä tapauksessa, että työsuhte päättyy hänestä itsestään johtuvasta syystä. Tyypillisimmin seurauksena työsuhteen päättymisestä on osakkeiden tai määräosan lunastus, mutta joskus osakkaat sopivat myös sopimussakosta.⁸⁴ Sopimussakon ei tulisi realisoitua, jos työsuhte päättyy osakkaasta riippumattomasta syystä.

Kun puhutaan osakkaasta itsestään johtuvista syistä, puhutaan ”Bad Leaver” – tilanteesta. Selkeyden vuoksi osakassopimuksessa on hyvä luetella sellaiset työsuhteen päätty-

---

⁸³ Koskinen (2012), Alho, ym. (2009) 128-136 sekä Hannula & Kari (2007), 134

⁸⁴ Koskinen (2012), Gadd (2012) sekä Alho, ym. (2009), 128-136

miset, joilla tarkoitetaan ”Bad Leaver” – tilannetta. Kun taas puhutaan ”Good Leaver” – tilanteesta, tarkoitetaan tilanteita, joissa osakkaan työ- tai toimisuhte päättyy hänestä itsestään riippumattomista syistä, kuten taloudellisista ja toiminnallisista syistä.⁸⁵ Osakassopimuksessa usein määritellään tarkasti ”Bad Leaver” – tilanteet ja todetaan, että muut tilanteet ovat ”Good Leaver” – tilanteita.

Työskentelyvelvoitteessa on hyvä määritellä tarkasti myös lunastusprosessi; kenellä on oikeus lunastaa osakkeet, millä hinnalla ja ehdoilla, lunastettavien osakkeiden määrä sekä lunastusoikeuden syntymisen edellytykset.⁸⁶ Mallisopimuksen ehdossa on määritelty luovutettavien osakkeiden määrä taulukoin. Ehto on muotoiltu niin, että lunastusoikeuden alaisten osakkeiden määrä alenee, työ- tai toimisuhteen keston kasvaessa sekä ”Good Leaver” että ”Bad Leaver” – tilanteissa. Erotuksena eri tilanteista seuraavalle lunastusoikeudelle, on lunastushinta. ”Good Leaver” – tilanteissa lunastushinta on luonnollisesti korkeampi kuin ”Bad Leaver” – tilanteissa.

Joissain tapauksissa yhtiöön esimerkiksi toimitusjohtajaksi valitulle henkilölle tarjotaan yhtiön osakkeita, koska tämä halutaan sitouttaa yhtiöön. Tällaisessa tilanteessa on tarkoituksenmukaista muotoilla työntekovelvoitteen rikkomisen seuraukset niin, että ”Bad Leaver” –tilanteissa henkilö joutuu luopumaan kaikista osakkeistaan. Jotta ehto olisi kohtuullinen sekä yhtiölle että osakkaalle, voidaan se muotoilla niin, että lunastushinta porrastetaan työsuhteen keston mukaisesti. Oheisessa sopimuksessa on päädytty toisenlaiseen ratkaisuun, koska toimitusjohtajaksi valittu henkilö olisi yhtiön osakas myös ilman työntekovelvoitetta.

---

⁸⁵ Hannula & Kari (2007), 127 sekä Alho, ym. (2009), 128-136

⁸⁶ Alho, ym. (2009), 128-136

4.7 Muut oikeudet ja velvollisuudet

4.7.1 Huolellisuusvelvoite

Yrityksen toiminnan edistämiseksi voi olla tärkeää sopia, että yrityksen osakkaat sitoutuvat toimimaan paitsi yrityksessä, myös sen ulkopuolella niin, ettei yhtiön maine tai henkilöiden edellytykset yrityksessä toimimiseen vaarannu. Yrityksessä toimimiseen liittyen huolellisuusvelvoite on kirjattu osakeyhtiölakiin sekä osakassopimuksen yleisvelvoitteeseen (Ks. kpl 4.9 ja 2.3.2). Sisällyttämällä mallisopimuksen 10 kohdan mukainen huolellisuusvelvoite osakassopimukseen, pyritään siihen, että sopimattomasti toiminut osakas voidaan irtisanoa sopimuksesta esimerkiksi sillä perusteella, että hänet on tuomittu liiketoimintakieltoon. Ehto on muotoiltu niin, että myös muut yrityksen imagon tai toiminnan vaarantavat toimet antavat mahdollisuuden sopimuksesta irtisanomiseen. Tällaisia muita toimia voivat olla esimerkiksi rikokset, joista tuomitaan vankeutta.

Normaalisti liiketoimintakieltoon tuomittu ei voi toimia yrityksessä, koska hänellä ei ole oikeutta käyttää äänivaltaa yhtiössä. Näin ollen liiketoimintakieltoon tuomittu henkilö voi olla osakassopimuksen osapuolenakaan, koska se yleensä koskee äänivallan käyttämistä yhtiössä. (Ks. kpl 2.3). Liiketoimintaan liittyvien rikkeiden lisäksi olisi syytä pohdita myös muiden rikosten vaikutusta osakassopimuksen sitovuuteen, koska niillä voi olla vaikutusta yhtiön toimintaedellytyksiin (esimerkiksi yhtiön omistajan tuomitseminen rikoksesta voi vaarantaa yhtiön maineen).

Jos henkilö on tuomittu liiketoimintakieltoon jo ennen osakassopimuksen allekirjoittamista, se voi estää sitoutumisen sopimukseen, mutta esimerkiksi tilanteessa, jossa osakassopimuksen usean yhtiön osakkaana toimiva osakassopimuksen osapuoli tuomitaan liiketoimintakieltoon toisessa yhtiössä toimimiseen liittyen, seuraukset eivät ole selkeät. Koska tilanne on vaikeatulkintainen, on ehto tarpeen sisällyttää sopimukseen, jotta kuvattun kaltaisessa tilanteessa osataan toimia yhteisymmärryksessä.

4.7.2 Tiedonsaantioikeudet

Osakeyhtiölain mukaan osakkaalla on oikeus saada nähtäväkseen vain yhtiön julkiset asiakirjat, kuten tilinpäätös.⁸⁷ Osakkeenomistajan tiedonsaanti tapahtuukin lain mukaisesti lähinnä yhtiökokouksessa toteutettavan kyselyoikeuden⁸⁸ ja erityistä tarkastusta⁸⁹ koskevien säännösten kautta. Tästä syystä osakassopimuksella sovitaan osakkaiden oikeudesta saada nähtäväkseen yhtiön luottamuksellisia tietoja. Tiedonsaantioikeus voidaan antaa joko kaikille osakkaille, kuten mallisopimuksessa tai vain tietyille osakkaille.⁹⁰

Tiedonsaantioikeutta myönnettäessä, kannattaa miettiä voiko tietojen antamisella jollekin taholle olla yhtiölle haitallisia vaikutuksia. Lähtökohtana ei tule pitää sitä, että kaikki osakkeenomistajat omaavat yhtäläisen oikeuden saada luottamuksellisia tietoja, vaan oikeus tulisi myöntää vain sellaisille osakkaille, joilla on asemansa tai omistusosuutensa vuoksi on perusteltu syy tutustua yhtiötä koskevaan luottamukselliseen tietoon.⁹¹ Mallisopimuksessa kaikilla osakkailla on joko omistuksensa tai työntekovelvoitteen kautta niin merkittävä asema yhtiössä, että heillä kaikilla voidaan katsoa olevan perusteltu oikeus saada tietoja yhtiöstä.

Huomioitavaa on myös se, että osakassopimuksen nojalla saadut tiedot yhtiöstä ovat luonnollisesti ulospäin salassa pidettävää tietoa, eikä niitä näin ollen saa päästää yhtiön ulkopuolelle. Vaikka salassapitomääräyksen vastainen toiminta on osakassopimuksen vastaista, väärinkäytön ja siitä seuranneiden vahinkojen toteennäyttäminen voi olla hankalaa.⁹² Salassapitomääräyksen rikkomisesta voidaan kuitenkin langettaa osakassopimukseen perustuva sopimussakko (jos siitä on sovittu).

---

⁸⁷ OYL 5:21

⁸⁸ OYL 5:25

⁸⁹ OYL 7:7

⁹⁰ Alho, ym. (2009), 95-98 sekä Hannula & Kari (2007), 147-149

⁹¹ Koskinen (2012) sekä Heinänen (2012)

⁹² Gadd (2012), Vanhanen (2012) sekä Alho, ym. (2009), 95-98

4.7.3 Immateriaalioikeudet

Immateriaalioikeus oikeudenalana sisältää aineettomia yksinoikeuksia säänteleviä lakeja, kuten patenti-, tavaramerkki-, tekijänoikeus- ja toiminimilaki. Esimerkiksi yksinoikeus keksinnön ammattimaiseen hyödyntämiseen vaatii oikeuden perustamista rekisteröimällä. Osakassopimuksella sovitaan immateriaalioikeuksista silloin, kun halutaan pitää yrityksen toimintaan liittyvät, osakkaiden keksinnöt yhtiön omistuksessa. Ehdolla voidaan korostaa myös immateriaalioikeuden tärkeyttä yhtiön jokapäiväiselle toiminnalle, varsinkin silloin kun yhtiön koko toiminta perustuu tiettyyn innovaatioon. Mallisopimukseen ehto on sisällytetty siltä varalta, että yhtiön toiminnan aikana syntyy immateriaalioikeuksia, jotka ovat yhtiölle merkittäviä.

On kuitenkin huomattava, että tällä ehdolla ei voida syrjäyttää työntekijän oikeutta saada korvaus keksinnöstään, jos se rekisteröidään yhtiön nimiin.⁹³ Korvauksen maksaminen edellyttää kuitenkin työntekijäasemaa, joten sellaisenaan sitä ei voida soveltaa osakkaille maksettaviin korvauksiin tilanteissa, joissa osakas, joka ei työskentele yrityksessä, luo keksinnön yhtiön toimintaan liittyen.⁹⁴

4.7.4 Muut henkilökohtaiset velvoitteet

Osakassopimuksella sovitaan yleensä joistain osakkeenomistajaa henkilökohtaisesti velvoittavista ehdoista, tyypillisesti ainakin salassapito-, rekrytointi-, ja kilpailukieltomääräyksistä. Näiden lisäksi usein sovitaan työntekovelvoitteesta, joka sekin on henkilökohtaisesti velvoittava ehto. Työntekovelvoitetta käsitellään erikseen kappaleessa 4.6. Yhtiössä työskentelevän osakkaan ja yhtiön välisissä työ- tai toimisopimuksissa voi olla päällekkäisiä määräyksiä salassapidosta, rekrytointikiellosta tai kilpailukiellosta, jotka saattavat olla ristiriidassa osakassopimuksen ehtojen kanssa. Näistä kuitenkin on tarkoituksen mukaista sopia molemmissa sopimuksissa erikseen, sillä osakkuus voi päättyä vaikka työ- tai toimisuhte jatkuisi ja päinvastoin. Selkeyden vuoksi osakassopimuksessa on hyvä mainita, kumman sopimuksen ehtoja noudatetaan ensisijaisesti, jos sopimusten ehdot ovat ristiriidassa keskenään. Yleensä noudatettava ehto määräytyy sen mu-

---

⁹³ Ks. työsuhdekeksintölaki (1967/656)

⁹⁴ Alho, ym. (2009), 143-145

kaan, missä asemassa osakas on sopimusehtoa rikkoessaan: osakkaana vai yhtiön työntekijänä/ johtajana.

Salassapitolausekkeella pyritään osakassopimuksessa turvaamaan sekä yhtiön että muiden osakkaiden liike- ja ammattisalaisuuksia. Salassapidosta sopiminen on yleensä kaikkien osakkaiden etujen mukaista. Salassapitoon liittyy usein myös poikkeuksia, jotka on hyvä selkeyden vuoksi mainita sopimuksessa, kuten viranomaistoiminnasta ja lainsäädännöstä johtuvat tietojen luovuttamiset, joita ei voida pitää sopimusrikkomuksina. Salassapitosopimuksen rikkomisesta aiheutuu pääsääntöisesti sopimusperusteinen sanktio. On kuitenkin huomattava, että yrityssalaisuuden rikkominen ja väärinkäyttö on rikoslaissa säädetty rangaistaviksi teoiksi. Myös laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa⁹⁵ sisältää säännöksiä yrityssalaisuuden suojasta. Vaikka rikkomuksista on säädetty myös pakottavalla lainsäädännöllä, on niistä perusteltua sopia myös osakassopimuksella, jotta sopimusperusteisen sanktion vaatiminen olisi yksinkertaisempaa.

Kilpailukieltolausekkeella pyritään estämään osakkaiden harjoittama kilpaileva toiminta kohdeyhtiön kanssa. Kilpailukieltotoetta muotoiltaessa tulee huomioida oikeustoimilain kohtuullisuussäännökset sekä työsopimuslain kilpailukieltotoa koskevat pakottavat säännökset⁹⁶. Työsopimuslain osalta tulee kuitenkin huomioida, että se soveltuu osapuoliin pääsääntöisesti työntekijäaseman perusteella, eikä toimitusjohtajan tai usein muun johtajan aseman perusteella. Kilpailukiellon rikkomisesta seuraa yleensä sopimusperusteinen sanktio⁹⁷.

Kilpailukieltolauseke voidaan helposti tulkita kohtuuttomaksi työsopimuslain perusteella, jos kieltoa rikkonut osakas, joka on työskennellyt yhtiössä, omistaa vain vähäisen määrän yhtiön osakkeita. Työsopimuslain mukaan kilpailukieltoto voi olla korkeintaan kuuden kuukauden pituinen. Jos kilpailukiellon aiheuttamasta sidonnaisuudesta annetaan korvaus, voi kilpailukieltoto olla vuoden pituinen. Markkinaoikeuden ja kilpailuviraston kantojen mukaan viiden vuoden kilpailukieltolauseketta voidaan pitää hyväksyttävänä.⁹⁸ Vaikka kilpailuoikeuden käsittely on muutoin rajattu tämän työn ulkopuolelle, on tässä yhteydessä mainittava, että kilpailukieltolauseke on kilpailun rajoittamista ja

⁹⁵ Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 22.12.1978/1061

⁹⁶ Hannula & Kari (2007), 139-140

⁹⁷ Alho, ym.(2009), 137-139

⁹⁸ Esim. Kilpailuviraston päätökset Dno 1057/61/95 ja Dnro 464/61/99, kilpailukieltolausekkeesta myös MAO: 94/I/02

tästä syystä sovellettavaksi tulee kilpailulaki⁹⁹. Kohtuullisuuden arvioinnissa tulee huomioida myös osakkaan mahdollisuus hakeutua koulutustaan ja työkokemustaan vastaaviin tehtäviin. Kilpailukielloa ei siis voida muotoilla niin tiukaksi, että se estää todellisen mahdollisuuden jatkaa työuraa osakkuudesta irtaantumisen jälkeen.

Rekrytointikiellolla pyritään estämään se, että osakkaat houkuttelisivat yhtiön työntekijöitä yhtiön kilpailijoiden tai muiden yhtiöiden palvelukseen. Näin rekrytointikiellolla pyritään myös turvaamaan yhtiön toiminnan kannalta tärkeiden henkilöiden työpanoksen säilyminen yhtiössä.¹⁰⁰ Koska rekrytointikielto suojaa pääsääntöisesti yhtiötä, hyödyttää se myös osakkaita. Rekrytointikiellon rikkomisesta on seurauksena myös sopimusperusteinen sanktio, jota käsitellään tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

4.8 Seuraamukset sopimusrikkomuksista

Osakassopimus sisältää paljon velvoitteita ja rajoituksia, joiden noudattamista voidaan tehostaa sopimalla niiden rikkomisesta seuraavista sanktioista. Sanktioilla turvataan osapuolten oikeudet saada riittävä korvaus rikotusta sopimusehdosta johtuneista vahingoista. Tyypillisiä sanktioita ovat vahingonkorvausvelvollisuus ja sopimussakko. Sopimuksen rikkomisesta seuraa yleensä myös luottamuksen menetys osapuolten välillä, joten osakkeiden lunastusoikeus on myös usein käytetty sanktiomuoto.¹⁰¹

Vahingonkorvausvelvollisuus voidaan jakaa kahteen ryhmään: sopimukseen perustuvaan sekä lakiin perustuvaan vahingonkorvausvelvollisuuteen. Lakiin perustuvasta vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään yleisesti vahingonkorvauslaissa¹⁰². Tässä yhteydessä kuitenkin vahingonkorvauslakia ei voida soveltaa, jos siitä ei ole nimenomaisesti sovittu. (Vahingonkorvauslain 1 §:ssä on maininta, jonka mukaan sopimukseen perustuva korvausvelvollisuus on rajattu lain soveltamisalan ulkopuolelle.) Sopimusperusteisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta ei ole yleislakia, vaan korvausvelvollisuuteen sovelletaan sopimusoikeuden yleisiä periaatteita, ellei toisin ole sovittu. Näin ollen mai-

---

⁹⁹ Kilpailulaki (948/2011)

¹⁰⁰ Alho, ym. (2009), 142-143

¹⁰¹ Koskinen (2012) sekä Hannula & Kari (2007), 150-153

¹⁰² Vahingonkorvauslaki (412/1974)

ninta vahingonkorvauslain säännösten soveltamisesta tulee sisällyttää osakassopimukseen, jos sitä halutaan soveltaa.

Koska osakassopimuksen rikkomisesta aiheutuvat vahingot on usein vaikea näyttää toteen ja joissain tapauksissa korvattavat vahingot ovat vähäisiä, on usein tarkoituksen mukaista käyttää sanktiona sopimussakkoa, kuten mallisopimuksessa.¹⁰³ Näin sanktiolausekkeilla saadaan aikaan myös ennaltaehkäisevä vaikutus. Osakassopimuksen sanktiolausekkeisiin sisällytetään usein määräys osapuolen oikeudesta korjata sopimusrikkomuksensa, mikäli se on korjattavissa. Tällaisessa tapauksessa korvausvelvollisuus syntyy vain, jos osapuoli ei ole määräajassa korjannut rikkomustaan. Näin pyritään varmistamaan, ettei sopimusehtoa tulkita kohtuuttomaksi.

Sopimussakolla halutaan yleensä ohjata osapuolten käyttäytymistä siten, että he välttäisivät osakassopimuksen rikkomista. Ennaltaehkäisevän vaikutuksen aikaansaamiseksi sopimussakon määrän pitää olla riittävän suuri. Sopimussakon määrää määriteltäessä on kuitenkin huomioitava kohtuullisuussäännökset. Kohtuuttoman ankaraa sopimussakkoa voidaan sovitella oikeustoimilain perusteella. Mallisopimuksen sopimussakko on kaikille osapuolille ja kaikista rikkomuksista sama. Mikään ei kuitenkaan estä sopimasta toisin. Usein, jos sopimuksen osapuolina on sekä yksityishenkilöitä että yrityksiä, sopimussakon määrä vaihtelee. Vahingonkorvausvelvollisuus ja sopimussakko sovitetaan yhteen yleensä niin, että vahingot tulee korvata vain jos ne ylittävät sopimussakon määrän, mutta muun laiset sopimuksetkin ovat mahdollisia¹⁰⁴.

Muita mahdollisia seuraamuksia sopimusrikkomuksesta ovat esimerkiksi erilaiset lunastusmääräykset tai hallinnointioikeuksien menettäminen.¹⁰⁵ Lunastusmääräyksellä voidaan määrätä sopimusrikkomuksen tehneen osapuolen velvollisuudesta luovuttaa osakkeensa joko yhtiölle, muille osapuolille tai muulle osapuolten osoittamalle taholle. Lunastushinta voi vaihdella paljonkin, mutta yleensä lunastushinta määräytyy osakkeiden nimellisarvon tai käyvän arvon perusteella¹⁰⁶. Mallisopimukseen sisällytetty lunastusmääräys on muotoiltu niin, että sopimusrikkomuksen tehneen on tarjottava osakkeensa ensisijaisesti yhtiölle ja toissijaisesti muille sopimusosapuolille. Lunastushinta määräy-

---

¹⁰³ Alho, ym. (2009), 146-147

¹⁰⁴ Koskinen (2012)

¹⁰⁵ Alho, ym. (2009), 148 sekä Hannula & Kari (2007), 153

¹⁰⁶ Heinänen (2012)

tyy nettosubstanssiarvon perusteella, joka saadaan jakamalla yrityksen nettovarallisuus kaikkien osakkeiden lukumäärällä. Osakassopimukseen voidaan sisällyttää myös ehto, jonka mukaan osakas voi menettää osakkeisiin liittyvät hallinnointioikeutensa, jos rikkoo sopimusta. Jos osakassopimuksella on sovittu näin, on tarpeellista kirjata sopimukseen myös se kenelle hallinnoimisoikeudet siirtyvät kyseisessä tilanteessa.¹⁰⁷

Kaiken kaikkiaan sanktioita määrittäessä on hyvä muistaa, ettei ehto ole kokonaisuutena arvioiden kohtuuton. Jos sopimuksessa määrätään ankarista sanktioista, on hyvä määrittellä mitä rikkomuksia sanktiot koskevat. Muutoin ne koskevat kaikkia rikkomuksia, joiden aiheuttamat vahingot voivat vaihdella merkittävästikin. Kohtuuttomia sopimusehtoja voidaan sovittaa oikeustoimilain perusteella tai ne voidaan jättää kokonaan huomiotta.

4.9 Muut ehdot

Muut ehdot ovat mallisopimuksen viimeisessä kappaleessa. Se sisältää yleisiä määräyksiä esimerkiksi sopimuksen voimassaolosta, muuttamisesta, erimielisyyksistä ja sopimuksen osittaisesta pätemättömyydestä. Koska monet näistä ehdoista ovat helposti ymmärrettäviä, esitellään niistä vain tärkeimmät seuraavassa:

Yleisvelvoite

Yleisvelvoitelausekkeella pyritään varmistamaan se, että osapuolet eivät voi passiivisuudella tai sopimuksen vastaisesti toimimalla vaikeuttaa sopimuksen tavoitteiden toteutumista. Tarkoituksena on myös vaikuttaa sopimuksen tulkintaan ristiriitatilanteessa. Yleisvelvoitteen mukaisesti osakkaat ovat sopimusta allekirjoittaessaan sitoutuneet toimimaan sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Näin ollen osakkaat ovat velvollisia toimimaan myös riitatilanteessa tavalla, joka edesauttaa sopimuksen tavoitteiden toteutumista parhaimmalla mahdollisella tavalla.

---

¹⁰⁷ Alho, ym. (2009), 148

Sopimuksen muuttaminen

Jos sopimuksen muuttamisesta ei ole erikseen sovittu, vaatii muutosten tekeminen kaikkien osapuolten suostumuksen ¹⁰⁸. Mallisopimukseen tämä ehto on sisällytetty, vaikka sillä ei olekaan annettu muutoksen tekemisvaltaa tietyille osakkaalle tai tietyille osakaille. Se on otettu sopimukseen selkeyden vuoksi. Joskus osapuolet haluavat, että esimerkiksi määräenemmistöllä on mahdollisuus muuttaa sopimusta kaikkia osapuolia sitovasti. Kirjallisuusvaatimus estää sopimuksen muuttamisen suullisesti tai konkludenttisesti, vaikka se muutoin lain mukaan olisikin mahdollista.

Voimassaolo

Osakassopimus voidaan tehdä joko määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi, kuten mikä tahansa sopimus. Käytännössä osakassopimus tehdään useimmiten toistaiseksi voimassa olevaksi. ¹⁰⁹ Näin sopimus on voimassa niin kauan kunnes sopimuksessa sovitut ehdot voimassaolosta täyttyvät. Mallisopimuksen mukaan sopimus on voimassa niin kauan, kun sopimuksessa on vähintään kaksi osapuolta. Huomattava on, ettei sopimusta voi irtisanoa millään perusteella. Jos sopimus olisi mahdollista irtisanoa, koko sopimuksen tarpeellisuus olisi vähintäänkin kyseenalaista, sillä tällöin osapuoli voisi irtaantua sopimusvelvoitteista ilman toisten osapuolten suostumusta ¹¹⁰. Koko osakassopimuksen ideana on, että osakkaat voivat luottaa siihen, että osapuolet noudattavat heille asetettuja velvoitteita, olivatpa ne sitten edullisia heille itselleen tai ei. Usein sovitaan myös tiettyjen ehtojen voimassaolosta sopimuksen voimassaolon päätyttyä ¹¹¹. Tällaisia ovat esimerkiksi salassapitoa, sovellettavaa lakia sekä erimielisyyksiä koskevat ehdot.

Koko sopimus

Tällä ehdolla pyritään varmistamaan, etteivät sopimuksen osapuolet voi myöhemmin väittää, että sopimukseen sisällytetyistä asioista olisi sovittu toisin esimerkiksi toisessa sopimuksessa. Lauseke estää väitteet myös siitä, että sopimuksen jotkin kohdat eivät olisi voimassa sellaisenaan tai että niitä pitäisi tulkita jollakin tietyllä tavalla. ¹¹²

---

¹⁰⁸ Alho, ym. (2009), 149-151

¹⁰⁹ Alho, ym. (2009), 151-152 sekä Hannula & Kari (2007), 154-159

¹¹⁰ Koskinen (2012)

¹¹¹ Alho, ym. (2009), 151-152

¹¹² Alho, ym. (2009), 154

Osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Sopimuksen osittaista pätemättömyyttä tai mitättömyyttä koskeva ehto sisällytetään usein osakassopimukseen, koska lainsäädäntö muuttuu nopeasti ja osakassopimukset tehdään usein pitkäksi ajaksi. Lainsäädännön muutosten myötä osakassopimuksen ehto tai yksittäinen seikka voi muuttua pakottavan lainsäädännön vastaiseksi tai kohtuuttomaksi, eikä sitä sen johdosta voitaisi enää soveltaa.¹¹³ Tämän lausekkeen mukaan osapuolilla on velvollisuus neuvotella siitä, miten sopimusta voidaan muuttaa ilman, että sen muut ehdot eivät menettäisi merkitystään.

Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Koska osakassopimus kuuluu sopimusvapauden piiriin, on sovellettavasta laista syytä sopia nimenomaisesti. Usein suomessa perustetun, suomalaisten omistaman yhtiön, jonka kotipaikka on suomessa, sovellettava laki on Suomen laki. Vieraan valtion lainsäädännön soveltaminen voisi tällaisessa tapauksessa tuottaa suuria tulkintaongelmia.¹¹⁴ Osakassopimukseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan lähes poikkeuksetta muualla kuin käräjäoikeudessa, koska riitoja ei haluta julkisiksi. Tästä syystä sopimuksessa on syytä sopia, missä menettelyssä riidat ensisijaisesti ratkaistaan (Suomen Asianajajaliiton sovintomenettelyssä vai välimiesmenettelyssä). Välimiesmenettelyn etuina voidaan mainita luottamuksellisuus ja nopeus. Toisaalta välityslauseke estää kaikkien yksityisoikeudellisten vaatimusten käsittelyn käräjäoikeudessa, esimerkiksi vahingonkorvauskanteen käsittelyn rikosasian yhteydessä¹¹⁵.

Välityslausekkeessa on hyvä sopia myös menettelyyn sovellettavista säännöistä, sovellettavasta laista sekä menettelyn paikasta ja kielestä. On syytä huomata, että laki välimiesmenettelystä¹¹⁶ ei sisällä säännöksiä prosessin vaiheista. Tästä syystä usein sovelletaan Keskuskaupakamarin välityslautakunnan sääntöjä.¹¹⁷ Välityslausekkeessa voidaan sopia myös välimiesten lukumäärästä, tahosta, joka nimittää välimiehet sekä menettelystä syntyvien kustannuksista.

---

¹¹³ Alho, ym. (2009), 155 sekä Koskinen (2012)

¹¹⁴ Heinänen (2012)

¹¹⁵ Ks. KKO 2008:102

¹¹⁶ Laki välimiesmenettelystä (967/1992)

¹¹⁷ Koskinen sekä Alho, ym., 158-160

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn tavoitteena oli pyrkiä yhdistämään osakassopimukseen liittyvää tietoa ja käytäntöä sellaiseksi kokonaisuudeksi, jota pienten ja keskisuurten yhtiöiden osakkaat voivat käyttää apunaan osakassopimuksen laatimisessa. Tässä on esitelty keskeisimmät ehdot, jotka turvaavat niitä intressejä, joita pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakkailla yleensä on. Tutkimusta lähdettiin tekemään, koska osakassopimukseen liittyvää tietoa on saatavilla vähän. Tämän työn perusteella voidaan muodostaa hyvä kokonaiskuva osakassopimuksista pienissä ja keskisuurissa osakeyhtiöissä. Tietopakettia täydentää mallisopimus, joka antaa yhdenlaisen esimerkin osakassopimuksen ehdoista tyypillisimmissä tilanteissa pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden osakkaiden välillä. Työn yhteydessä laadittua mallisopimusta tullaan hyödyntämään sellaisenaan keskisuuren metallipajan osakassopimuksena. Sen lisäksi sitä on tarkoitus hyödyntää myös muissa tilanteissa, yksityiskohtia muuttamalla ja osakkaiden tarpeet huomioiden. Vaikka työ osoittautui jo alkuvaiheessa hyvin haastavaksi, saatiin työ toteutettua tavoitteiden mukaisesti.

Osakassopimus on pääpiirteittäin varautumista erilaisiin yhtiön toiminnan vaarantaviin osakkaiden välisiin ristiriitatilanteisiin. Usein jo pelkästään asioiden miettiminen etukäteen ja yhteisen tavoitteen löytäminen ehkäisee mahdolliset ristiriidat. Kunhan sopimusehdot on muotoiltu niin, että osapuolet ovat ymmärtäneet ne samalla tavoin. Osakassopimuksista riideltäessä käy usein ilmi, että osakkaat ovat ymmärtäneet sopimusehdot eri tavoin ja joku osakkaista on rikkonut sopimusta tietämättään. Tämän kaltaisten tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi sopimusehtojen muotoiluun tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Jotta suuremmilta konflikteilta vältyttäisiin, myös sopimusehtojen kohtuullisuuden tulee kiinnittää huomiota. Vaikka mikään ei estä sopimasta kohtuuttomista ehdoista, voi loppujen lopuksi käydä niin, että ehto tulkitaan riidan yhteydessä kohtuuttomaksi ja näin pätemättömäksi. Osakkaat voivat olla yksimielisiä sopimusta tehdessään, mutta usein kun sopimusta on rikottu, ovat osakkaiden välit muutoinkin tulehtuneet eikä sopimuksesta enää edes haluta pitää kiinni. Tällöin sopimusta rikkonut osapuoli voi vaatia ehdon kohtuullistamista tai sen huomiotta jättämistä. Tästä syystä on pohdittava ehtojen

kohtuullisuuden merkitystä jo sopimuksen solmimisvaiheessa. Koko sopimuksen merkitys on vaarassa, jos osapuolet sopivat ehdoista, joiden tietävät olevan pätemättömiä.

Usein ristiriitoja ja epäselvyyttä osakkaiden välillä syntyy haastateltujen asiantuntijoiden mukaan omistukseen, rahoitukseen, taloudellisiin etuihin ja päätöksentekoon liittyvissä asioissa. Nämä aiheuttavat riitoja, koska osakeyhtiölain säännökset eivät tyydytä kaikkien osakkaiden intressejä. Esimerkiksi päätöksentekoodellytykset osakeyhtiölain mukaan antavat vähemmistöosakkaalle hyvin vähän mahdollisuuksia vaikuttaa yhtiön päätöksiin. Toisaalta taas erilaisista osakkeiden luovutuksiin liittyvistä rajoituksista ja muista yksityiskohdista on syytä sopia, koska laki sisältää hyvin vähän säännöksiä luovutuksiin liittyen. Näistä sovitaan kuitenkin vain, jos halutaan että osakkeet pysyvät tietyn osakaskunnan omistuksessa.

Ehtokokonaisuuden rakentamisen lisäksi työn on tarkoitus auttaa yrittäjäkumppaneita ymmärtämään osakassopimuksen merkityksen. Asiantuntijahaastattelussa kävi ilmi, että vaikka osakassopimuksia tehdään enenevässä määrin, harva osakkaista tietää, mitä osakassopimus voi sisältää ja miksi sellainen kannattaa tehdä. Nykyisellään se tehdään, koska niin on kehoitettu tekemään (esimerkiksi yrittäjäkurssilla). Toisaalta vuonna 2007 voimaan tullut osakeyhtiölaki sisältää vain vähän pakottavia säännöksiä ja on näin antanut entistä vapaammat toimintaedellytykset yhtiölle, mikä osaltaan selittää lisääntyvää sopimista. Yhtenä syynä voidaan mainita myös se, että yritysmaailma on entistä monimutkaisempi eikä yrityksiä enää perusteta pelkästään tutun yrittäjäkumppanin kanssa. Vaikka yksityiskohtaisen sopimisen merkitys korostuu toisilleen tuntemattomien perustaessa yritystä, on tuttujen yrittäjäkumppaneidenkin välinen sopimus yhtä merkityksellinen. Osakassopimuksen tekeminen on suositeltavaa aina, kun yhtiössä on enemmän kuin yksi omistaja.

LÄHTEET

Lait ja asetukset:

Hallituksen esitys Eduskunnalla konkurssilainsäädännön uudistamiseksi 26/2003

Hallituksen esitys Eduskunnalle uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi 109/2005

Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29.12.1967/656

Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista 13.6.1929/228

Laki välimiesmenettelystä 23.10.1992/967

Kilpailulaki 948/2011

Konkurssilaki 20.2.2004/120

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624

Tuloverolaki 20.12.1992/1535

Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412

Verotusmenettelylaki 18.12.1995/1558

Oikeustapaukset:

HelHO 5.5.1971 V 1968/ 546

I-SHO 25.3.1994 S 93/406

Kilpailuvirasto Dno 1057/61/95

Kilpailuvirasto Dno 464/61/99

KKO 1994:95

KKO 1935 II 606

KKO 2008:102

MAO 94/I/02

Kirjallisuus, sähköiset lähteet ja artikkelit:

Airaksinen, M., Pulkkinen, P. & Rasinaho, V. 2010. Osakeyhtiölaki 1 ja 2. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Alho, J-P., Mattila, K., Rönkkö, H. & Ståhlberg, M. 2009. Osakassopimukset. Käsikirja osakassopimuksen laadintaan. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hannula, A. & Kari, M. 2007. Osakassopimukset. Juva: WS Bookwell Oy.

Helminen, S. 2006. Osakeyhtiön yhtiöjärjestys. Helsinki: Talentum Media Oy.

Helsingin seudun kauppakamari. 2011. Yhtiöoikeus. Osakassopimuksista. Luettu: 6.11.2011. http://www.helsinki.chamber.fi/index.phtml?1343_m=1509&s=211

Hemmo, M. 2003. Sopimusoikeus I. SuomenLaki.com

Keskuskauppakamari. 2006. Listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittäminen. Corporate Governance. <http://www.keskuskauppakamari.fi/Julkaisut/Muut-julkaisut/Listaamattomien-yhtioiden-hallinnoinnin-kehittaminen>

Kyläkallio, K. 2011. Yhtiöoikeuskoulu. Osakassopimus osakeyhtiössä. Tilisanomat. Luettu 6.11.2011. Päivitetty: 17.5.2011. <http://www.tilisanomat.fi/node/1574>

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. 2006. Osakeyhtiölaki käytännössä. Helsinki: WS Bookwell Oy.

Pönkä, V. 2008. Osakassopimuksen tavoitteet ja voimassaolon hallinta. Helsinki: Edita Prima Oy.

Saarnilehto, A. & Annola, V. 2011. Varallisuusosoikeus: Sopimus. WSOYPro. Juridiikkaonline. Luettu: 9.4.2012.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-6214. Helsinki: Tilastokeskus. Luettu: 10.4.2012.

Asiantuntijahaastattelut:

Gadd, J. OTM, asianajaja. 2012. Haastattelu. 27.2.2012. Haastattelija Asp, L. Tampere.

Gylling, M. KTM. 2012. Haastattelut 1-4/2012. Haastattelija Asp, L. Tampere.

Heinänen, R. OTK, lakimies. 2012. Haastattelu 1.3.2012. Haastattelija Asp, L. Tampere.

Koskinen, K. VT, asianajaja. 2012. Haastattelu 14.3.2012. Haastattelija Asp, L. Tampere.

Vanhanen, P. VT, asianajaja. Haastattelu 16.3.2012. Haastattelija Asp, L. Tampere

LIITTEET

Liite 1   Osakassopimusmalli

Yrityksen nimi

Osakassopimus

pp.kk.vvvv

SISÄLTÖ

1	OSAPUOLET	4
2	MÄÄRITELMÄT	4
3	SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS	4
4	YHTIÖN TOIMINTA JA TAVOITTEET	4
5	RAHOITUS	5
5.1	Osakkeiden jakautuminen	5
5.2	Lainarahoitus	5
5.3	Jatkorahoitus.....	5
5.4	Varojen käyttö	6
6	OSINGONJAKO JA MUU ANSAINTA YHTIÖSTÄ	6
7	YHTIÖN HALLINTO	6
7.1	Yhtiön hallituksen kokoonpano ja kokoontuminen.....	6
7.2	Yhtiön toimitusjohtaja	7
7.3	Hallituksen ja toimitusjohtajan työnjako.....	7
7.4	Päätöksenteko hallituksen kokouksessa	7
7.5	Päätöksenteko yhtiökokouksessa	8
7.6	Erimielisyyksien ratkaiseminen	9
7.7	Tilintarkastus	9
8	OSAKKEIDEN MYYNTI JA LUOVUTUS.....	9
8.1	Yleistä osakkeiden myynnistä ja luovutuksesta	9
8.2	Yhtiöjärjestys.....	10
8.3	Luovutusoikeus ja –rajoitukset.....	10
8.4	Etuosto-oikeus	10
8.5	Myötämyyntioikeus	11
8.6	Myötämyyntivelvollisuus	12
9	TYÖSKENTELY YHTIÖSSÄ.....	12
9.1	Työntekovelvoite	12
9.2	Osakkeiden luovuttaminen työsuhteen päättyessä	12
9.2.1	Päätymistilanteet	12
9.2.2	Toimisuhteen päättymisen seuraukset.....	13
9.2.3	Lunastusmenettely.....	14
10	HUOLELLISUUSVELVOITE	15

11	TIEDOKSISAANTIOIKEUDET	15
12	PANTTAUSKIELTO	15
13	MUUT VELVOITTEET	15
13.1	Salassapito	16
13.2	Kilpailukiello	16
13.3	Rekrytointikiello	16
14	IMMATERIAALIOIKEUDET	16
15	SOPIMUSRIKKOMUS	17
16	MUUT EHDOT	17
16.1	Yleisvelvoite	17
16.2	Vakuutukset ja viranomaisilmoitukset	17
16.3	Kustannukset	18
16.4	Sopimuksen muuttaminen	18
16.5	Sopimuksen voimassaolo	18
16.6	Koko sopimus	19
16.7	Muut sopimukset	19
16.8	Oikeuksien käyttämättä jättäminen	19
16.9	Osittainen pätemättömyys tai mitättömyys	19
16.10	Tiedoksiannot	19
16.11	Etusijajärjestys	20
16.12	Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen	20
16.13	Sopimuskappaleet	20

1 OSAPUOLET

A (nimi), henkilötunnus ja osoite

B (nimi), henkilötunnus ja osoite

C (nimi), henkilötunnus ja osoite

D, Y-tunnus ja osoite, jäljempänä ”Yhtiö”

A, B ja C jäljempänä kukin erikseen ”Osapuoli” ja yhdessä ”Osapuolet”.

2 MÄÄRITELMÄT

Ellei toisin ole nimenomaisesti mainittu tai ellei asiayhteydestä muuta johdu, tässä sopimuksessa seuraavilla termeillä on alla määritelty merkitys:

”Osapuoli” tarkoittaa tämän Sopimuksen osapuoleksi sitoutunutta Yhtiön osakkeenomistajaa.

”Sopimus” tarkoittaa tätä osakassopimusta ja sen liitteitä.

”Yhtiö” tarkoittaa tässä sopimuksessa mainittujen osakkaiden omistamaa yhtiötä

3 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Sopimuksen tarkoituksena on sopia Yhtiön osakkeiden omistuksesta ja myynnistä sekä hallinnosta ja Osapuolten keskinäisistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Osapuolet ovat itsenäisesti arvioineet tämän Sopimuksen heille tuottamat oikeudet ja velvollisuudet sekä osakkuusasemaansa kuuluvat riskit ja mahdollisuudet ja niistä tietoisina allekirjoittavat tämän Sopimuksen.

4 YHTIÖN TOIMINTA JA TAVOITTEET

Yhtiö harjoittaa (toimialan kuvaus).

Osapuolten tarkoituksena on hallinnoida ja kehittää Yhtiön liiketoimintaa hyviä liiketapoja noudattaen siten, että Yhtiön arvo nousee ja Yhtiö pystyy maksamaan kohtuullista osinkoa. Osapuolet sitoutuvat toimimaan Yhtiössä keskinäisessä yhteistyössä.

5 RAHOITUS

5.1 Osakkeiden jakautuminen

Yhtiön osakepääoma jakautuu Osapuolten kesken seuraavasti:

Osapuoli	Osakkeiden määrä	Osakeomistus prosentteina	Merkintähinta
A	XXX	60	X
B	XXX	30	X
C	XXX	10	X

5.2 Lainarahoitus

Yhtiön rahoitus on tarkoitus toteuttaa osittain alla todetuilla Osapuolten myöntämällä lainoilla ja osittain muulla lainarahoituksella.

Osapuolet sitoutuvat myöntämään osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa Yhtiölle yhteensä X euron suuruisen lainan. Yhtiön tulee esittää kirjallinen pyyntö lainan myöntämisestä.

Lainan tulee olla Yhtiön nostettavissa X päivän kuluessa Osapuolille esitetystä pyynnöstä lukien. Lainan vuosittainen korko on X %.

Osakkaiden myöntämien lainojen lisäksi Yhtiö nostaa liitteen XX mukaisen, X euron suuruisen pankin myöntämän lainan.

Osapuolten tavoitteena on, että Osapuolten Yhtiölle antamat lainat maksetaan lainamäärien suhteessa mahdollisimman nopeasti, vaarantamatta yhtiön maksukykyä.

5.3 Jatkorahoitus

Osapuolet sopivat, että Yhtiön liiketoiminnan rahoittaminen pyritään järjestämään ensisijaisesti Yhtiön liiketoiminnasta kertyvän tulorahoituksen avulla ja toissijaisesti ulkopuolisella lainarahoituksella käyttäen Yhtiön omia vakuuksia.

Kohdassa 5.2 todetun lisäksi Osapuolilla ei ole tämän Sopimuksen perusteella velvollisuutta osallistua jatkossa Yhtiön mahdollisiin osakepääoman korotuksiin tai optioiden tai muiden vastaavien osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien merkintään eikä antaa Yhtiölle lainaa eikä Yhtiön puolesta vakuuksia tai takauksia.

5.4 Varojen käyttö

Yhtiöön kohtien 5.1 ja 5.2 mukaisesti sijoitettavat varat käytetään Yhtiön kulloinkin voimassa olevan liiketoimintasuunnitelman mukaisiin tarkoituksiin.

6 OSINGONJAKO JA MUU ANSAINTA YHTIÖSTÄ

Osapuolet sopivat, että X vuoden ajan Sopimuksen allekirjoituksesta Yhtiön voitto käytetään ensisijassa Yhtiön toiminnan kehittämiseen. Mainitun ajan kohdan jälkeen Osapuolten tarkoituksena on, että Yhtiö jakaa osinkoa vuosittain jakokelpoisesta tuloksesta, mikäli Yhtiön taloudellinen tilanne sen sallii eikä Yhtiön kehittäminen sen johdosta vaarannu.

Osapuolet luopuvat osakeyhtiölain mukaisesta oikeudestaan vaatia vähemmistöosinkoa.

Osakkaille maksetaan palkkaa tämän Sopimuksen liitteeksi XX otetun johtajasopimuksen mukaisesti tai muutoin kulloinkin voimassaolevan työ- tai toimisopimuksen mukaisesti. Osakkaat sitoutuvat neuvottelemaan palkan muuttamisesta, jos Yhtiöllä ei ole varaa maksaa sovitun tasoista palkkaa.

7 YHTIÖN HALLINTO

7.1 Yhtiön hallituksen kokoonpano ja kokoontuminen

Yhtiön hallitukseen kuuluu 3 varsinaista jäsentä. Jäsenille ei valita varajäseniä. Kullakin osapuolella on oikeus nimetä 1 hallituksen jäsen.

Palkkiosta Yhtiön hallituksen jäsenille päättää Yhtiökokous. Hallituksen jäsenten edustamisesta aiheutuvat kohtuulliset kulut korvataan kuittia vastaan.

Mikäli Hallituksen jäsenen paikka tulee täytettäväksi mistä tahansa syystä kesken Hallituksen toimikauden tai Osapuoli, joka on nimennyt Hallituksen jäsenen vapauttaa tämän tehtävästään, tulee Osapuolten varmistaa, että hänen tilalleen valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi nimittävän Osapuolen esityksen mukaisesti. Osapuolet sitoutuvat järjestämään ylimääräisen yhtiökokouksen nimittävän Osapuolen vaatimuksesta edellä mainitun valinnan suorittamiseksi.

Hallitus kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa, elleivät osapuolet muuta sovi. Kenellä tahansa Hallituksen jäsenellä on oikeus kutsua Hallitus koolle. Kutsu

Hallituksen kokoukseen ja kokouksen asialista tulee toimittaa kullekin Hallituksen jäsenelle vähintään 7 arkipäivää ennen kokousta kirjeitse, telefaksilla, sähköpostilla tai muulla todennettavalla tavalla. Kokouksen mahdollinen muu materiaali on toimitettava vähintään 2 päivää ennen kokousta. Mikäli kaikki Hallituksen jäsenet siihen suostuvat, voidaan Hallituksen kokous pitää ilman erillistä kutsua myös esimerkiksi puhelinkokouksena.

Hallitus on päätösvaltainen kun yli puolet hallituksen jäsenistä on läsnä kokouksessa.

Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, joka kaikkien läsnä olevien Hallituksen jäsenten tulee allekirjoittaa. Yhtiön tulee pyydettäessä toimittaa kaikille Hallituksen jäsenille kopio Hallituksen kokouksen pöytäkirjasta viimeistään 14 arkipäivän kuluttua pyynnöstä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että hallituksen puheenjohtajan valitsevat hallituksen jäsenet keskuudestaan.

7.2 Yhtiön toimitusjohtaja

(Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja.) Yhtiön Hallitus valitsee Toimitusjohtajan ja vapauttaa tämän tehtävistään.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii toistaiseksi Osapuoli C liitteen X mukaisin ehdoin.

7.3 Hallituksen ja toimitusjohtajan työnjako

Hallituksen ja toimitusjohtajan välinen työnjako määräytyy osakeyhtiölain säännösten ja Hallituksen mahdollisesti antamien ohjeiden mukaisesti.

7.4 Päätöksenteko hallituksen kokouksessa

Yhtiön hallituksen päätökset tehdään osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen kokouksessa hallituksen jäsenten äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Seuraavista asioista päättäminen Hallituksen kokouksessa edellyttää kuitenkin, että päätöstä kannattaa vähintään 2/3 kaikista Hallituksen jäsenistä:

- (a) liiketoimintasuunnitelman hyväksyminen ja liiketoimintasuunnitelmasta olennaisesti poikkeava päätös
- (b) Yhtiön harjoittaman liiketoiminnan olennainen muuttaminen

- (c) kaikki Yhtiötä koskevat sopimukset ja liiketoimet Yhtiön osakkaiden ja heidän lähipiirinsä kanssa mukaan lukien näiden omistamat tai hallitsemat yhtiöt sekä sanottujen järjestelyjen muutokset
- (d) toimitusjohtajan valinta ja erottaminen
- (e) toimitusjohtajan ja avainhenkilöiden toimitusjohtaja- ja työsopimukset sekä sopimusehtojen muuttaminen sekä tavanomaisesta poikkeavat eläke- ja kannustinpalkkausjärjestelyt
- (f) Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen ja luovuttaminen, osakkeiden liikkeeseen lasku, optioiden ja muihin Yhtiön osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien liikkeelle lasku Yhtiökokouksen antamien valtuuksien puitteissa
- (g) Yhtiön kannalta huomattavat sopimukset
- (h) sulautumis- ja jakautumissuunnitelman hyväksyminen
- (i) yrityksen saneerauksesta annetun lain tarkoittamaan menettelyyn haikutuminen
- (j) osingonjako

7.5 Päätöksenteko yhtiökokouksessa

Yhtiön yhtiökokouksen päätökset tehdään osakeyhtiölain ja voimassa olevan yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Seuraavista asioista päättäminen yhtiökokouksessa edellyttää kuitenkin, että päätöstä kannattaa osakkaiden lukumääräinen enemmistö (2/3):

- (a) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- (b) omien osakkeiden lunastaminen
- (c) omien osakkeiden hankkiminen ja luovuttaminen
- (d) osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien liikkeeseen lasku ja niiden ehtojen muutokset
- (e) osakepääoman korottaminen
- (f) osakepääoman alentaminen
- (g) hallituksen valtuuttaminen päättämään edellä kohdissa c - e todetuista asioista
- (h) hallituksen jäsenten lukumäärän muuttaminen
- (i) tilintarkastajan valinta
- (j) sulautumisesta tai jakautumisesta päättäminen
- (k) Yhtiön asettaminen selvitystilaan tai konkurssiin, purkaminen ja selvitystilan lopettaminen
- (l) yrityksen saneerauksesta annetun lain tarkoittamaan menettelyyn haikutuminen
- (m) Yhtiön yhtiöjärjestyksen ja/ tai liiketoimintasuunnitelman mukaisen liiketoiminta-alueen myyminen tai muu luovuttaminen tai lopettaminen

7.6 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sellaisessa tapauksessa, jossa Yhtiön hallitukselta tai yhtiökokoukselta edellytetään tämän Sopimuksen mukaan määräenemmistöpäätöstä eikä Hallitus tai Yhtiökokous erimielisenä pysty sitovaan päätöksentekoon 30 päivän kuluessa siitä, kun erimielisyys on voitu ensimmäisen kerran todeta, erimielisyyden ratkaisee Osapuolia lopullisesti sitovasti (nimetty taho).

7.7 Tilintarkastus

Yhtiön tilintarkastajan tulee olla kauppakamarin tai keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

8 OSAKKEIDEN MYYNTI JA LUOVUTUS

8.1 Yleistä osakkeiden myynnistä ja luovutuksesta

Mitä tässä kohdassa on todettu osakkeesta, sovelletaan vastaavasti optioihin ja muihin Yhtiön osakkeisiin oikeuttaviin erityisiin oikeuksiin.

Osakkeiden luovutuksen sekä uudelle osakkeenomistajalle suunnatun annin edellytyksenä on aina, että siirronsaaja tai osakkeiden merkitsijä sitoutuu tämän Sopimuksen määräyksiin.

Elleivät Osapuolet toisin sovi, osakkeiden siirronsaajalla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin osakkeiden siirtäjällä oli. Poikkeuksena: Oikeus nimittää hallituksen jäsen ei siirry siirronsaajalle.

Osapuolen kuollessa on kuolleen Osapuolen kuolinpesällä oikeus saada osakeomistuksensa merkittyä Yhtiön osake- ja osakasluetteloon edellyttäen, että kuolinpesä ja sen osakkaat sitoutuvat noudattamaan tämän Sopimuksen ehtoja. Mikäli kuolinpesä ja sen osakkaat eivät sitoudu noudattamaan Sopimuksen ehtoja 3 kuukauden kuluessa siitä, kun kuolinpesälle on syntynyt oikeus osakkeisiin, on Yhtiöllä ensisijainen ja muilla Osapuolilla toissijainen oikeus osakeomistustensa mukaisessa suhteessa lunastaa kuolleen Osapuolen osakkeet. Mikäli Yhtiö ja Osapuolet eivät käytä lunastusoikeuttaan täysimääräisesti, on Yhtiön hallituksella oikeus osoittaa ulkopuolinen taho, jolla on oikeus lunastaa jäljelle jääneet osakkeet. Yhtiöjärjestyksen lunastuslauseketta sovelletaan lunastusmenettelyyn soveltuvien osien.

Osapuolet sitoutuvat parhaan kykynsä mukaan myötävaikuttamaan siihen, että osakkeet eivät avioeron yhteydessä toimitettavan osituksen seurauksena siirry kolmannelle taholle.

Osapuolet sitoutuvat olemaan käyttämättä osakeyhtiölain mukaista oikeuttaan vaatia vähemmistöosakkeiden lunastusta.

8.2 Yhtiöjärjestys

Yhtiöjärjestyksessä on lunastus- ja suostumuslauseke.

Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tätä Sopimusta myydessään ja/tai muuten luovuttaessaan osakkeitaan toiselle Osapuolelle tai kolmannelle sekä olemaan vetoamatta Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaiseen lunastusoikeuteen tämän Sopimuksen ehtojen mukaisen osakkeiden myynnin tai luovutuksen yhteydessä.

8.3 Luovutusoikeus ja –rajoitukset

Osapuolet sitoutuvat olemaan myymättä, siirtämättä tai muutoin luovuttamatta omistamiaan Yhtiön osakkeita tai osakkeisiin liittyvää äänivaltaa ilman kaikkien muiden Osapuolten kirjallista suostumusta.

8.4 Etuosto-oikeus

Mikäli Osapuoli luovuttaa tai aikoo luovuttaa omistamiaan Yhtiön osakkeita joko toiselle Osapuolelle tai kolmannelle taholle (”Ostaja”) perustuen tämän tekemään ostotarjoukseen, on tämän ilmoitettava siitä muille osapuolille ja Yhtiölle. Osapuolella on oikeus luovuttaa osakkeet ainoastaan seuraavin edellytyksin:

- (1) Ennen kirjallisen ostotarjouksen hyväksymistä, osakkeita luovuttavan osapuolen (”Myyjä”) tulee ilmoittaa muille Osapuolille ja Yhtiön hallitukselle kirjallisesti halukkuudestaan myydä omistamiaan osakkeita. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot Ostajasta, kaupan kohteena olevien osakkeiden määrästä sekä Ostajan tekemän ostotarjouksen olennaisista ehdoista, mukaan lukien osakkeista tarjottu kauppahinta.
- (2) Muilla Osapuolilla on oikeus ostaa kaupan kohteena olevat osakkeet osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa Ostajan ostotarjouksen mukaisin ehdoin. Etuosto-oikeutta käyttävän Osapuolen on ilmoitettava Myyjälle ja Yhtiölle etuosto-oikeuden käyttämisestä kirjallisesti X päivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut Myyjän ilmoituksen osakkeiden etuosto-oikeudesta.

- (3) Mikäli muut osapuolet eivät käytä etuosto-oikeuttaan täysimääräisesti Yhtiöllä on oikeus lunastaa jäljelle jäävät ostotarjouksen kohteena olevat osakkeet ostotarjouksen mukaisin ehdoin.
- (4) Yhtiön on ilmoitettava Myyjälle etuosto-oikeuden käyttämisestä X päivän kuluessa edellä kohdan 8.4 (2) mukaisen määräajan päättymisestä ja samalla ilmoitettava sekä Myyjälle että etuosto-oikeutta käyttäneille Osapuolille ostotarjouksen kohteena olevien osakkeiden jakautumisesta etuosto-oikeutta käyttäneiden kesken.
- (5) Mikäli Osapuolet tai Yhtiö eivät käytä etuosto-oikeuttaan tai ne eivät käytä sitä täysimääräisenä, Myyjä on oikeutettu myymään osakkeet, joita ei ole hankittu etuosto-oikeuden nojalla, Ostajalle kolmen kuukauden kuluessa ostotarjouksen jättämisestä, ottaen huomioon mitä Osapuolten myötämyyntioikeudesta on määrätty (kohta 8.5).

8.5 Myötämyyntioikeus

Mikäli Osapuoli milloin tahansa neuvottelee omistamiensa Yhtiön Osakkeiden myynnistä kolmannelle taholle muutoin kuin toimien yhdessä muiden Osapuolten kanssa, on kyseinen Osapuoli velvollinen huolehtimaan siitä, että myös muilla Osapuolilla on mahdollisuus myydä samanaikaisesti omistamansa osakkeet samoilla ehdoilla kyseessä olevalle ostajalle tai ostajille. Ellei tämä ole mahdollista, on ostettavaksi tarjottu määrä jaettava Osapuolten kesken heidän omistusosuksiensa mukaisessa suhteessa.

Esitys tai ilmoitus myötämyyntioikeudesta on tehtävä kirjallisesti Yhtiön hallitukselle, jonka tulee X päivän kuluessa saattaa se Osapuolten tietoon. Esityksen tulee sisältää tieto ostajasta sekä osakkeista maksettava kauppahinta sekä muut olennaiset ehdot. Osapuolen, joka haluaa käyttää myötämyyntioikeuttaan, tulee ilmoittaa asiasta kirjallisesti Yhtiön hallitukselle X päivän kuluessa siitä, kun on vastaanottanut myötämyyntioikeutta koskevan ilmoituksen.

Mikäli ehdotettu ostaja kieltäytyy ostamasta Osapuolten osakkeita yllä kuvatun mukaisesti, myyjät eivät saa myydä ja luovuttaa osakkeitaan ehdotetulle ostajalle elleivät itse osta osakkeita myötämyyntioikeutta käyttäviltä Osapuolilta niillä ehdoilla, joilla myötämyyntioikeutta käyttävät Osapuolet olisivat olleet oikeutettuja myymään osakkeensa tämän kohdan mukaan.

Selvyyden vuoksi todetaan, ettei tämä sopimuskohta anna Osapuolille oikeutta myydä omistamiaan osakkeita tämän Sopimuksen kohdan 8 ”Osakkeiden myynti ja luovutus” vastaisesti.

8.6 Myötämyyntivelvollisuus

Jos vilpittömässä mielessä oleva kolmas taho kirjallisesti tarjoutuu ostamaan Yhtiön koko osakekannan sen käyvästä arvosta ("Tarjous") ja Osakkaiden lukumääräinen enemmistö hyväksyy Tarjouksen antamalla Osapuolille asiaa koskevan kirjallisen ilmoituksen, ovat Osapuolet X päivän kuluessa siitä, kun ovat saaneet tiedon ilmoituksesta, velvollisia myymään osakkeensa. Osakkeista maksettavan hinnan tulee olla sama kaikille Osapuolille.

Ilmoituksen tulee sisältää tieto ostajasta sekä osakkeista maksettavasta kauppahinnasta / muusta vastikkeesta sekä muista kaupan ehdoista.

Mikäli X päivän kuluessa kirjallisen ilmoituksen antamisesta tulee uusia tarjouksia, tulee korkein tarjous hyväksyä Osapuolia sitovaksi.

9 TYÖSKENTELEY YHTIÖSSÄ

9.1 Työntekovelvoite

Mitä tässä kohdassa on todettu osakkeesta, sovelletaan vastaavasti myös optioihin, optiotodistuksiin, vaihtovelkakirjalainoihin ja muihin erityisiin oikeuksiin, jotka voidaan vaihtaa Yhtiön osakkeiksi.

Osakas C sitoutuu työskentelemään Yhtiössä hänen ja Yhtiön välillä kulloinkin voimassaolevan johtajasopimuksen mukaisesti. Tämä velvoite edellyttää Johtajalta myös pidättäytymistä muista työtehtävistä ilman Yhtiön hallituksen suostumusta, vaikka ne eivät olisikaan Yhtiön toiminnan kannalta kilpailevia. Työntekovelvoite ei koske muita osakkaita.

9.2 Osakkeiden luovuttaminen työsuhteen päättyessä

9.2.1 Päätymistilanteet

- (1) Työnantajan toimesta Työsopimuslain (55/2001) 8 luvun mukaisesti erittäin painavasta syystä tai Työsopimuslain 7 luvun 2 §:n mukaisesti itsestä johtuvista syistä irtisanottu toimitusuhde (ei koske kuolemaa, eläkkeelle siirtymistä tai pysyvää sairautta). Tai Johtajan omasta aloitteesta toimitettu irtisanominen (lukuun ottamatta tilanteita, joissa työntekijällä olisi oikeus purkaa työsopimus Työsopimuslain 8 luvun mukaisesti). (Bad Leaver Event)

- (2) Mistä tahansa muusta kuin yllä esitetystä syystä irtisanottu toimitusuhde. Koskee myös tuotannollisista ja taloudellisista syistä toimitettuja irtisanomisia. (Good Leaver Event)

Selvyyden vuoksi todetaan, että yllämainittuja kriteereitä sovelletaan tässä tapauksessa myös toimitusjohtajaan.

9.2.2 Toimitusuhteen päättymisen seuraukset

Kohdassa 9.2.1 (1) esitettyissä tilanteissa (Bad Leaver Event) Johtaja on velvollinen tarjoamaan kaikki tai osan osakkeistaan lunastettavaksi seuraavan taulukon mukaisesti:

Sopijapuolen työskentelyaika Yhtiössä laskettuna toimitusuhteen alkamisesta sopimuksen päättymiseen	Luovutettavien osakkeiden osuus omistuksesta
alle vuosi	100 %
vähintään vuosi, mutta alle kaksi vuotta	75 %
vähintään kaksi vuotta, mutta alle kolme vuotta	50 %
vähintään kolme vuotta, mutta alle neljä vuotta	25 %
vähintään neljä vuotta	10 %

Lunastushinta on Bad Leaver –tilanteessa X % osakkeen tai kyseessä olevan osakkeeseen oikeuttavan erityisen oikeuden käyvästä arvosta. (Osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien käyväksi arvoksi katsotaan osakkeen käypä arvo vähennettynä kyseiseen oikeuteen sovellettavalla osakkeen merkintähinnalla.)

Kohdassa 9.2.1 (2) tarkoitettussa tilanteessa (Good Leaver Event) Johtajan on tarjottava kaikki tai osa osakkeistaan lunastettavaksi seuraavan taulukon mukaisesti:

Sopijapuolen työskentelyaika Yhtiössä laskettuna toimitusopimuksen alkamisesta sopimuksen päättymiseen	Luovutettavien osakkeiden osuus omistuksesta
alle vuosi	80 %
vähintään vuosi, mutta alle kaksi vuotta	50 %
vähintään kaksi vuotta, mutta alle kolme vuotta	20 %
vähintään kolme vuotta	0 %

Lunastushinta Good Leaver –tilanteessa on osakkeen käypä arvo. (Osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastushinta on osakkeen käypä arvo vähennettynä kyseiseen oikeuteen sovellettavalla osakkeen merkintähinnalla.)

Mikäli Osapuolet eivät pääse yksimielisyyteen osakkeiden käyvästä arvosta, on Yhtiön hallitus velvollinen pyytämään Yhtiön tilintarkastajaa määräämään riippumattoman KHT-tilintarkastajan määrittämään Yhtiön osakkeille ja osakkeisiin oikeuttaville erityisille oikeuksille käyvän arvon. Arvonmäärityksen perusteena käytetään Yhtiön viimeksi vahvistettua tilinpäätöstä tai välitilinpäätöstä. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan riippumattoman tilintarkastajan määrittämää käypää arvoa. Arvonmäärityskustannuksista vastaa yhtiö.

Yhtiöllä on ensisijainen ja Osapuolilla toissijainen oikeus lunastaa lunastettavaksi tarjottavat osakkeet. Mikäli useat Osapuolet haluavat lunastaa osakkeita, on heillä oikeus lunastaa osakkeet osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa. Mikäli Yhtiö tai Osapuolet eivät käytä lunastusoikeuttaan tai ne eivät käytä sitä täysimääräisesti, Johtaja on oikeutettu pitämään loput osakkeensa.

9.2.3 Lunastusmenettely

Osakkeet lunastetaan kohdan 9.2 perusteella seuraavasti:

- (1) Yhtiön on ilmoitettava osakkeita luovuttavalle Osapuolelle ja muille Osapuolille lunastusoikeuden käyttämisestä X päivän kuluessa siitä, kun se on tullut tietoiseksi lunastusoikeudesta. Mikäli Yhtiö ei käytä lunastusoikeuttaan täysimääräisenä, tulee ilmoituksessa yksilöidä lunastettavien osakkeiden lukumäärä.
- (2) Lunastusoikeutta käyttävän Osapuolen tulee ilmoittaa lunastusoikeutensa käyttämisestä Yhtiölle kirjallisesti X päivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut Yhtiön tekemän ilmoituksen osakkeiden lunastusoikeudesta. Yhtiön tulee vahvistaa osakkeiden jakautuminen lunastukseen haluavien kesken viipymättä ilmoitusten vastaanottamisen jälkeen.
- (3) Kauppahinta on maksettava X päivän kuluessa siitä, kun Yhtiö on joko ilmoittanut lunastavansa kaikki osakkeet tai Yhtiö on lähettänyt yllä esi-

tetyn ilmoituksen osakkeiden jakautumisesta lunastusoikeutta käyttäneiden tahojen kesken.

10 HUOLELLISUUSVELVOITE

Osapuolet sitoutuvat toimimaan Yhtiössä ja muissa toimissaan niin, ettei Yhtiön toiminta tai maine osakkaan toimien seurauksena vaarannu. Osapuolet pitävät huolta siitä, etteivät edellytykset Yhtiön osakkaana vaarannu heidän oman toimintansa seurauksena. Huolellisuusvelvoitteen rikkomisesta voidaan määrätä sopimusperusteinen sanktio.

11 TIEDOKSISAANTIOIKEUDET

Osapuolella tai tämän määräämällä on oikeus tutustua Yhtiön kirjanpitoon, sopimuksiin ja muuhun Yhtiön hallussa olevaan Yhtiötä koskevaan materiaaliin, sekä oikeus nimetä ulkopuolinen asiantuntija omalla kustannuksellaan tutkimaan kyseistä aineistoa. Osapuolilla on oikeus saada Yhtiön tilintarkastajalta kaikki tämän laatimat muistiot sekä muuta haluamaansa Yhtiötä koskevaa tietoa.

12 PANTTAUSKIELTO

Osapuolet eivät saa pantata, kiinnittää, rasittaa tai muutoin luovuttaa Yhtiön antamia osakkeita, optioita, optiotodistuksia tai muita erityisiä oikeuksia, jotka voidaan vaihtaa Yhtiön osakkeiksi, ilman toisten Osapuolten etukäteen antamia kirjallisia suostumuksia.

13 MUUT VELVOITTEET

Osapuolet toteavat, että Johtajan ja Yhtiön välisessä toimitusjohtajasopimuksessa mainittujen salassapito-, rekrytointi- ja kilpailukieltomääräysten lisäksi Johtajat ovat sitoutuneet noudattamaan tämän Sopimuksen mukaisia salassapito-, rekrytointi- ja kilpailukieltomääräyksiä. Siinä tapauksessa, että toimitusjohtajasopimuksen salassapito-, rekrytointi- tai kilpailukieltomääräys on ristiriidassa tämän Sopimuksen määräysten kanssa, sovelletaan ensisijaisesti tämän Sopimuksen ehtoja.

13.1 Salassapito

Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa tämän Sopimuksen, sen sisällön ja toisiansa koskevan luottamuksellisen tiedon ja olemaan hyödyntämättä kyseistä tietoa muutoin kuin tämän Sopimuksen mukaista tarkoitusta varten. Salassapitovelvollisuus on voimassa tämän Sopimuksen voimassa ollessa ja X vuotta tämän Sopimuksen lakkaamisen jälkeen.

Osapuolet huolehtivat myös siitä, että heidän mahdolliset työntekijänsä ja muut edustajat noudattavat tämän kohdan mukaista salassapitovelvoitetta.

Osapuolten salassapitovelvoite ei rajoita lain tai viranomaismääräysten perusteella annettavien tietojen luovuttamista.

13.2 Kilpailukiello

Tämän Sopimuksen voimassaoloaikana ja X kuukautta sen jälkeen Osapuolet sitoutuvat olemaan harjoittamatta suoraan tai epäsuoraan itse tai omistamiensa tai hallitsemiensa yhtiöiden kautta Yhtiön liiketoiminnan kanssa kilpailevaa toimintaa

Kilpailukielloa koskevaa ehtoa ei sovelleta, jos Osapuolen C toimosuhde on irtisanottu Yhtiön toimesta toimitusjohtajasopimuksen tai työsopimuslain ehtojen vastaisesti. Osapuolet toteavat, että he ovat tämän Sopimuksen tarkoittamalla järjestelyllä saaneet riittävän korvauksen kilpailukiellon heille mahdollisesti myöhemmin aiheuttamasta haitasta.

13.3 Rekrytointikiello

Tämän Sopimuksen voimassaoloaikana Osapuolet sitoutuvat olemaan suoraan tai epäsuorasti rekrytoimatta Yhtiön palveluksessa olevaa henkilökuntaa tai houkuttelematta henkilökuntaa siirtymään toisen palvelukseen.

14 IMMATERIAALIOIKEUDET

Yhtiön liiketoiminnan yhteydessä syntyneet tai myöhemmin liiketoiminnan yhteydessä syntyvät Immateriaalioikeudet, mukaan lukien tekninen osaaminen, tietämys ja kaikki Yhtiön toiminnassa tai sen toimintaan liittyen syntynyt materiaali ja niihin liittyvät oikeudet, katsotaan Yhtiön omaisuudeksi, niiltä osin kuin Immateriaalioikeuden ovat syntyneet Osapuolten toiminnan tuloksena ja ne liittyvät Yhtiön liiketoimintaan.

Yhtiöllä on kaikki oikeudet näiden Immateriaalioikeuksien edelleen luovuttamiseen ja rekisteröimiseen tai muuhun suojaamiseen.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä ehto ei rajoita työntekijöiden lainmukaista oikeutta saada korvausta työsuhtekeksinnöistä.

15 SOPIMUSRIKKOMUS

Jos Osapuoli rikkoo olennaisesti tämän Sopimuksen määräyksiä, eikä tehokkaasti korjaa menettelyään X päivän kuluessa saatuaan kirjallisen huomautuksen toiselta Osapuolelta, on Sopimusta rikkoneen Osapuolen suoritettava sopimussakkona loukatuille Osapuolille näiden omistusosuuksien suhteessa yhteensä 100.000 euroa kutakin sopimusrikkomusta kohti. Osapuolten yhdessä vaatiessa sopimussakko voidaan velvoittaa maksamaan kokonaisuudessaan Yhtiölle.

Tämän lisäksi Sopimusta rikkoneen Osapuolen on tarjottava osakkeensa ja/tai muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet lunastettavaksi ensisijaisesti Yhtiölle ja toissijaisesti muille Osapuolille erikseen määritetyllä osakkeen nettosubstanssiarvolla.

Jos sopimusrikkomuksesta aiheutuvat todelliset vahingot ovat sopimussakkoa suurempia, tulee Sopimusta rikkoneen Osapuolen korvata myös sopimussakon ylittävät vahingot.

16 MUUT EHDOT

16.1 Yleisvelvoite

Osapuolet sitoutuvat itse, asiamiehensä tai edustajansa välityksellä äänestämään ja toimimaan Yhtiön yhtiökokouksissa, hallituksessa ja kaikissa muissa yhteyksissä tavalla, jota tämän Sopimuksen noudattaminen edellyttää.

16.2 Vakuutukset ja viranomaisilmoitukset

Yhtiön tulee ylläpitää sen liiketoiminnan kannalta riittävä vakuutusturva, jonka Yhtiön hallitus kulloinkin määrittää.

Yhtiö sitoutuu ottamaan ja pitämään voimassa keskeytysvakuutuksen koskien Yhtiön liiketoimintaa.

Tämän Sopimuksen kulloinkin edellyttämät viranomaisilmoitukset, mukaan lukien kaupparekisteri-ilmoitukset, on tehtävä kunkin toimen edellyttämässä määräajassa, ja milloin erityistä määräaika ei ole annettu, viipymättä.

16.3 Kustannukset

Tämän Sopimuksen laatimisesta ja siihen liittyvistä kustannuksista vastaa Yhtiö. Osapuolet hyväksyvät sen, että osa kohdassa 5 todetuista varoista käytetään näihin kustannuksiin.

16.4 Sopimuksen muuttaminen

Muutokset tähän Sopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

Sopimuksen muuttaminen edellyttää, että muutosta kannattavat kaikki Osapuolet.

16.5 Sopimuksen voimassaolo

Tämä Sopimus tulee voimaan, kun kukin Osapuoli on sen allekirjoittanut.

Tämä Sopimus on voimassa kunkin Osapuolen osalta niin kauan kuin kyseinen Osapuoli ja yksikin toinen Osapuoli on Yhtiön osakkeenomistaja taikka kunnes Yhtiön koko osakekanta myydään kolmannelle.

Tämän sopimuskohdan osalta osakkeenomistajana pidetään myös sitä, jolla on osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämän Sopimuksen ehtojen vastainen osakkeiden tai erityisten oikeuksien luovutus ei vapauta luovuttajaa Sopimuksen mukaisista velvoitteista.

Sopimuksen kohdat 13.1 (Salassapito), 13.2 (Kilpailukiello), 15 (Sopimusrikkomus) ja 16.13 (Sovellettava laki ja erimielisyydet) sitovat Osapuolta vielä senkin jälkeen, kun hän on lakannut olemasta tämän Sopimuksen Osapuoli. Tämä Sopimus hyväksytään Yhtiötä sitovaksi tämän Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä pidettävässä yhtiökokouksessa.

16.6 Koko sopimus

Tämä Sopimus liitteineen käsittää Osapuolten välisen sopimuksen ja yhteisymmärryksen kokonaisuudessaan. Aiemmat Osapuolten väliset sopimukset tai muut suulliset tai kirjalliset välipuheet ovat mitättömiä.

16.7 Muut sopimukset

Osapuolet vakuuttavat, etteivät he tämän Sopimuksen voimassaolon aikana tule tekemään muita sopimuksia tai sitoumuksia, joissa sovittaisiin tässä Sopimuksessa säännellyistä tai niihin vaikuttavista asioista.

16.8 Oikeuksien käyttämättä jättäminen

Mikäli jokin Osapuoli jättää käyttämättä jonkin tämän Sopimuksen tarjoaman oikeuden, ei tämä oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää tuota oikeutta myöhemmin niin halutesaan.

16.9 Osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Mikäli osa tästä Sopimuksesta on tai tulee lainsäädännön muutosten takia, viranomais määräyksellä tai muusta syystä pätemättömäksi tai mitättömäksi, on sopimus muilta osin yhä voimassa. Kuitenkin niin, että mikäli lopputulos olisi kohtuuton tai muuttaisi Osapuolten alkuperäistä sopimustahtoa, Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan sopimuksen muuttamisesta siten, että Osapuolten yhteinen alkuperäinen sopimustahto toteutuu mahdollisimman tarkasti.

16.10 Tiedoksiannot

Tämän Sopimuksen mukaiset tiedoksiannot ja vaatimukset voidaan tehdä faksilla, kirjatulla kirjeellä, sähköpostilla tai muutoin todisteellisesti. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen ja vaatimuksen tehdyn, kun faksi tai sähköposti on lähetetty tai kun 7 vuorokautta on kulunut kirjatun kirjeen postittamisesta tai kun tiedoksianto tai vaatimus on muutoin tehty todisteellisesti.

Tiedoksiannot ja vaatimukset tulee lähettää kohdassa 1 mainittuihin osoitteisiin. Jos kohdassa 1 esitetty osoite muuttuu, tulee Osapuolen tehdä siitä ilmoitus yllä mainitulla tavalla muille Osapuolille.

16.11 Etusijajärjestys

Mikäli tämä Sopimus, siihen liittyvät muut sopimukset ja asiakirjat ja Yhtiön yhtiöjärjestys ovat ristiriidassa keskenään, on asiakirjoja sovellettava seuraavassa järjestyksessä:

- (1) tämä Sopimus
- (2) tämän Sopimuksen liitteet
- (3) tähän Sopimukseen liittyvät muut asiakirjat
- (4) Yhtiön yhtiöjärjestys

16.12 Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Sopimusehdoista tai niiden noudattamisesta syntyvät erimielisyydet saatetaan ensisijaisesti ratkaistavaksi sovinnollisesti Suomen Asianajajaliiton sovittelu-menettelysääntöjen mukaan tapahtuvassa sovintomenettelyssä.

Riitaisuudet ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välityslautakunnan sääntöjen mukaisesti. Välimiehiä on yksi, jonka valitsee Keskuskauppakamarin välityslautakunta. Välimiesmenettelyn paikkana on Helsinki ja käsittelykielenä suomen kieli.

Välimiesmenettelyn kustannuksista vastaa Yhtiö, mikäli ne ovat kohtuullisia.

16.13 Sopimuskappalet

Tätä Sopimusta on laadittu neljä samanlaista kappaletta, yksi kullekin Osapuolelle.